

DIENOS KLAUSIMAI IR DARŠIS TAS

Vilniaus gedulo metinės čia pat.

Šių metų gedulo minėjimas su-
eina su kito amžino Lietuvos teri-
otojo teutono užsimojimais vėl
atplėst nuo Lietuvos Klaipėdą,
atimt iš Lietuvos tą vienintelį
uostą arba išėjimą į platų pa-
saulį per jūrą.

Už tai, šių metų Vilniaus ge-
dulo minėjimai turėtų būt daug
didesni, labiau sudvasinti. Kuo
mūsų senajai tėvynei grėsia di-
desni pavojai, tuo mes, Amerikos
lietuviai, privalome uoliau budė-
ti, gyviau reaguoti.

Žinių agentūrų pranešimu, Lie-
tuva vėl turėjus su Lenkija tai-
kos derybas. Lenkija matydama
teutonų klastas spendžiamas Lie-
tuvai, nori išnaudoti momentą ir
išgaut iš Lietuvos atsižadėjimą
Vilniaus. Bet nežūrint kokia
vyriausybė stovės tautos prieša-
ky, tokių taikos sąlygų niekad
nepriims.

Sunazėjusiai Vokietijai vėl pra-
dėjus varyt prieš Lietuvą šlykš-
čią propagandą siekiant Klaipė-
dos atplėšimo, Amerikos lietuvių
patrijotinis jausmas žymiai at-
budo.

Šaukiami mitingai, rengiamos
prakalbos ir ten priimamos pro-
testo rezoliucijos ir siunčiamos
Tautų Sąjungos sekretariatui,
signatorinėms valstybėms, pasau-
linėms ir vietinėms spaudos agen-
tūroms. Tuose protestuose rei-
kalaujama, kad Tautų Sąjunga,
ypač signatorinė valstybė, pa-
žabotų nazių propagandą nu-
kreiptą prieš Lietuvą ir prieš pa-
saulinę taiką.

Prie tokios protestų bangos tu-
rėtų prisidėti visi Amerikos orga-
nizuoti lietuviai. Reikalaukime,
kad karingas teutonas paliktų mū-
su senąją tėvynę ramybėje, nes-
kištų į jos vidaus reikalus, kaip
kad Lietuva ir kitos šalys nes-
kiša į nazių valdomos Vokietijos
reikalus.

Šiame numery telpa veiklaus
Amerikos lietuvių jaunomenės
vado studento Jono Čelkio Mor-
kūno raštas — atsišaukimas Ame-
rikos Lietuvių Katalikų Visuoti-
no Kongreso reikalui.

Tą jo atsišaukimą laikome dis-
kusiniu. Pirm negu kas nors im-
sis iniciatyvos tokį kongresą
šaukti (pav., Kunigų Vienybė ar
Katalikų Federacija), vertėtų
spaudoje pagvilinti, ar toks žy-
gis šiuo laiku yra reikalingas.

Jei toks kongresas mums rei-
kalingas, tai bene geriausia būtų
jį šaukti kartu su kitų metų Ka-
talikų Federacijos Kongresu. Lai-
ko yra ganėtinai pasvarstymui.
Katalikų Federacijos valdyba,
matydama plačios visuomenės su-
sidomėjimą, be abejonės, imtųsi
iniciatyvos tokį visuotinį kon-
gresą šaukti.

Leitenantui Vaitkus, perskri-
dus Atlantiką ir nusileidžiant Ai-
rijoj, Lituanica Antroji buvo taip
sužalota, kad jos sutaisymas var-
gu bus galimas, arba užimsias
daug laiko.

Tad lakūnas Vaitkus ketina iš
Anglijos skrist į Lietuvą kitu
orlaiviu, o Lituanicą pargabens
Kaunan, kur mėgins pertaisyti.

Vaitkui sekmingai atlikus pa-
vojingą kelionę per Atlantiką, jis
susilaukia gan palankaus kitatau-
čių įvertinimo; jį pradeda gurti už
drasą ir pasižymėjimą kai kurie
lietuviški laikraščiai, kurie iki
skridimo abejojo jo sugebėjimais
ir ištesėjimais.

Automobilių fabrikantai tikisi,
kad 1936 metais žmonės išpirks
keturis milijonus naujų karų. Iš
25,000,000 dabar vartojamų karų,
5,000,000 yra septynių ar daugiau
metų senumo, 10,000,000 yra ke-
turių ar penkių metų senumo. Jų
daugumą turės pakeist nauji ka-
rai.

GARSAS

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMO AMERIKOJE ORGANAS

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 40

KAINA 5 CENTAI

KETVIRTADIENIS, SPALIŲ-OCTOBER 3, 1935

VOL.-METAI XIX

SEPTINTAS EUCHARISTINIS KONGRESAS CLEVELANDE

Cleveland, Ohio. — Pereitą sa-
vaitę čia įvyko Septintas Eucha-
ristinis Kongresas.

Rugsėjo 23-čią didelės minios
žmonių iškilmingai pasitiko Po-
piežiaus Pijaus XI-jo Legatą kar-
dinolą Hayes iš New York.

Vyriausias Paštų Viršininkas
James A. Farley viešoj sueigoj
perskaitė Prezidento Roosevelt
sveikinimą ir pranešimą. Prezi-
dentas pažymėjo, kad iš tokių
konferencijų ir religinių susirin-
kimų gimsta kilnios mintys ir
darbai.

Rugsėjo 24-tą Kongresas atida-
rytas iškilmingomis Pontifikalė-
mis Mišiomis, kurias laikė Po-
piežiaus Legatas kard. Hayes.

Rugsėjo 25-tos naktį buvo mi-
šios skirtos tik vyriškiams. Mi-
šias celebravo Apaštalu Sosto De-
legatas Amerikos Jungtinėms
Valstybėms arkivyskupas Amleto
Giovanni Cicognani, Maldinin-
kai laikė rankose degančias žva-
kes.

Rugsėjo 25-tą įvyko pamaldos
skiriamos vaikams. Pontifikales
mišias celebravo arkivyskupas

Beckman iš Dubuque, Iowa. Gie-
dojo tūstantiniai vaikų ir vyrų
chorai.

Rugsėjo 24-tos vakare viešoj
sueigoj kongresantams didelę
kalbą pasakė buvęs New York'o
steito gubernatorius Al. Smith.
Jis kritikavo komunistų bedieviš-
kas doktrinas, jų ekonomines teo-
rijas ir praktikas. Kalbėjo ir kiti
žymūs asmenys.

Rugsėjo 26-tą ryte Pontifikales
Mišias celebravo arkiv. Amleto
Giovanni Cicognani.

Kongresas užsibaigė šv. Tėvo
kalba ir palaiminimu (per radio),
taip pat milžiniška procesija. Šv.
Tėvas kalbėjo iš savo vasarnamio
Castel Gondolfo, Italijoje. Jo kal-
bą kongresui ir visai šaliai pra-
dėdavo tarptautinė radio organiza-
cija. Kongreso religinį procesi-
oją dalyvavo labai daug žmonių.
Tokio parado Clevelando miestas
nėra matęs.

Kongrese dalyvavo kelios de-
šimtys arkivyskupų ir vyskupų,
tūkstančiai kunigų, vienuolių ir
seselių. Kongreso iškilmės vyko
didžiulėj miesto auditorijoje.

JOE LOUIS NUGALĖJO AMERIKOS LEGIJONO KONVENCIJA

Yankee Stadium, New York. —
Antradienio vakarą, rugsėjo 24-tą,
Yankee stadione įvyko didelės
kumštynės tarp buvusio sunkaus
svorio čempiono Max Baer'io ir
naujai iškilusio jauno 21 metų
amžiaus negro Joe Louis.

Louis savo oponentą pradėjo
negalastingai pliekti iš pat pirmo
round'o, o 4-tam round'e visiškai
pribaigė knockout.

Šios kumštynės sutrukė per
90,000 publikos, pajamų rengėjai
turėjo \$1,000,832.17. Iš tų pajamų
30 procentų (217,337.93) gavo
Louis, o 25 proc. (\$181,114.99)
Baer.

Kumštynėmis nepaprastai do-
mėjosi negrai ir žydai, kurių Di-
džiam New Yorke labai daug
gyvena. Dėl to ir publikos taip
daug buvo ir pajamos didelės.

Sporto ekspertai mano, kad
Louis'o asmeny iškyla naujas
Dempsey arba čempionų kara-
lius.

BAISUS ŽMOGŽUDYS

Bucharestas, Rumunija. — Rug-
sėjo 27-tą autoritetai suėmė jau-
ną žmogžudį — 21 metų amžiaus
Vasile Tkaciuc, kurs prisipažino
nužudęs 21 žmogų.

Nužudytų kūnus atrado pakas-
tus apleistų namų pogrindžiuose.
Jaunas žmogžudys prisipažino,
kad toks masinis žudymas jam
teikęs "dvasinį pasitenkinimą."

Tame darbe jam padėjus jo
meilužė 17-kos metų mergiotė.

Ji vilodavus vyrus į namus,
kur pasislėpęs ir apsiginklavęs
kirviu laukdavo jos meilužis.

Autoritetai, vedami tolimes-
nius tyrinėjimus, suranda vis
daugiau aukų. Manoma, kad jų
skaičius pasieks iki 40. Viena
gyventojų, sužinojus, kad jo jos
namo grindimis buvo pakastų na-
bašninkų, apsirgo nervų liga.

Tokio, Japonija. — Rugsėjo
26-tą didelė audra Niigata, Yama-
nashi ir Gunma prefektuose už-
mušė 80 gyventojų.

LAKŪNAS VAITKUS BERYNE

Washington, D. C., rug-
sėjo mėn. 30 d. — Pagal
gautą iš Lietuvos Pasiun-
tiniųbės Londone telegramą,
leit. Feliksas Vaitkus
šiandien 5 valandą po pietų
(Londono laiku) išskri-
do į Berlyną, kame jį su-
tikis Lietuvos Įgaliotas Mi-
nisteris Dr. J. Saulys. Bū-
damas Berlyne, leit. Vait-
kus apsisistos Lietuvos Pa-
siuntinybėje.

Lietuvos Pasiuntinybės Informacijos Skyrius

Los Angeles, California. — Rug-
sėjo 26-tą 19-kos metų amžiaus
studentas Leroy Drake prisipaži-
no nužudęs savo dėdę ir tetą —
Mr. ir Mrs. Henry Steinhauer.

Jaunas žmogžudis sako, kad jį
prie to paskatino dėdės ir tetos
didelis rūpestis, atsiradęs po to,
kai jis įsivėlė į automobilius va-
gystę. Kad užbaigt jį rūpestį,
Drake pripylė kavon stiprių nuodų,
kurių išgėrė dėdė ir teta greit
mirė. Sudėjęs jų kūnus į auto-
mobilį nuvežė ant aukšto jūros
kranto ir sumetė į vandenį. Po to
iškeitė sifalsifikuatą čekį \$272.00
sumoje ir pasiėmė savo merginą
ant "good time."

Autoritetai mano, kad nužu-
dymo motyvai yra kitoki. Steinhauer'iai turėjo testamentą, kad
abiem mirus visas jų turtas lieka
giminaičiui Leroy Drake.

Jaunas žmogžudys paliko tėvą
ir motiną, kuriuoda yra persiskyrę.

DRAKE NUŽUDĖ SAVO DĖDĘ IR TETĄ

W. A. BRADY, JR., SUDEGĖ

Colt's Neck, N. J. — Rugsėjo
26-tą savo asistentės Miss Elsie
Chisholm vasarnamį sudegė New
York'o teatru impresario William
A. Brady, Sr., sūnus.

Manoma, kad Brady, Jr., atsi-
gulė lovon su degančių papiro-
su, nuo kurio kilo gaisras. Su-
degė visas vasarnamis, o Brady
atrado tik pajuočius kaulus.

Velionio motina Grace George
yra artistė ir vaidina gyvoje sce-
noje.

Jaunasis Brady taip pat buvo
artistas ir teatru impresario. Pa-
liko žmoną Katherine Alexander
irgi artistę.

SUDEGĖ 8 ASMENYS

Chicago, Ill. — Rugsėjo 29-tą
sudegė trijų aukštų namas. Ug-
nė žuvo 8 žmonės, būtent: dvy-
nukai Daniel ir Pasquelina Cap-
ola ir jų broliukai Philip 4 m. ir
Ralph 12 m., Joseph Grasso 40 m.,
jo dukterė Virginia 16 m., Mrs.
Rose Angelasano 45 m. ir jos duk-
terė Rachel 24 m. Kiti 8 sužeisti.

Bielgradas, Jugoslavija. — Rug-
sėjo 27-tą Ratnoj anglies kasykloj
įvyko gaso eksplozija. 12-ka dar-
bininkų žuvo, 21 sužeistas. Eks-
plozijos metu kasykloj dirbo du
simtai darbininkų.

KLAIPĖDOS KRAŠTO SEIMELIO RINKIMAI

RINKIMAI PRASITĖSĖ DVI DIENI. RIAUŠININKAI TRUKDĖ BALSAVIMŲ EIGĄ

Klaipėda. — Associated Press
pranešimu, pereitą sekmadienį,
rugsėjo 29-tą, krašto seimelio rin-
kimai neužsibaigė.

Balsavimai susidarė toki kom-
plikuoti, kad juos turėjo pratęst
visai kitai dienai — pirmadienį,
rugsėjo 30-tą.

Pirmą balsavimo dieną tūkstan-
čiai balsuotojų ėjo pasisakyti už
lietuviškus ar tai už vokiškus
kandidatus.

Sekmadienį įvyko šiokių tokių
trūkumų. Prokulo kaime ke-
turi asmenys esą pašauti. Bet
pranešime nenurodyta, kas pavar-
tojo šaunamą ginklą.

Juknaičiuose riaušinkai su-
mušė tris policininkus, sudaužė
balsavimų urnas ir pačią stotį ge-
rokai apgriovė. Aglončiuose taip
pat riaušinkai darė truksmą,
kas žymiai sutrukdė balsavimų
eigą.

Žydų spauda esą agitavus sa-
viškius, kad balsuotų už lietu-
vius kandidatus. Vyriausias žy-
dų rabinas esą atsikreipęs į Lie-
tuvos vyriausybę, kad balsavimus
atidėtų, mat, dėl žydų nauju
metų šventės jie negalį balsuo-
ti. Bet Lietuvos vyriausybė tokį
pasūlymą atmetus nenorėdama,
kad toks atidėjimas sukeltų už-
sieny įvairių įtarinėjimų ir duo-

tų Vokietijai progos skelbti nau-
jus išmislus. Vien jau dėl to, kad
rinkimai buvo pratęsti vienai die-
nai, vokiečiai pasiuėte signato-
rinėms valstybėms protestą.

Reik pasakyti, kad prieš šiuos
rinkimus vokiečiai tikrai varė
arsią propagandą. Jie skelbė, kad
iš priešasties šių rinkimų Lietu-
vos viduje darėsi betvarkė, ten
kilę įvairūs buntai, tarp ūkininkų
ir armijos. Matyt, vokiečiai na-
minį Lietuvos gyventojų reikalą,
ypač ūkininkų bruzdėjimą prieš
žemas produktų kainas, stengėsi
išnaudoti savo tikslams.

Antrą balsavimų dieną taip pat
buvo šiokių tokių riaušių vis iš
vokietininkų pusės. Yra žinios,
kad balsavo virš 90 procentų gy-
ventojų turėjusių teisę balsuoti.

Krašto seimelį sudaro 29 atsto-
vai. Pereitam seimely vokiečiai
turėjo žymią daugumą. Koks bus
dabartinio seimelio sąstatas, tuc
tarpu nežinia. Balsavimų proce-
dūra buvo tokia komplikuota
kad galutinai rezultatai bus žino-
mi tik apie savaitės pabaigą.

Į vyriausių rinkimų komisiją į-
eina 50 lietuvių ir 50 vokiečių.
Dėl to vokiečiai neturėtų rėkti,
kad tik vieni lietuviai šiuos rin-
kimus kontroliuoja.

Balsavimų davinius paduosim
kitam numery.

ITALIJOS-ETIJOPIJOS GINČAS IR TAUTŲ SĄJUNGA

PRANCŪZIJA PALA IKO ANGLIJOS PUSĖ

Geneva. — Rugsėjo 26-tą Tautų
Sąjungos išrinktoji penkių as-
menų komisija raportavo, kad I-
talija ir Etijopija neturi teisės
pradėt karo iki gruodžio 4-tos,
jeigu nenori sulaužyt Tautų Są-
jungos statuto. Sulaužius statu-
tą užsitrauks straipsniu 15-tu nu-
matytą bausmę.

Komisijos raportą plenumo po-
sėdis vienbalsiai priėmė. Tuo
tarpu italų delegacijos nariai,
prie baro išsigėrė tostą apleido
posėdžio rūmus.

Didelio susidomėjimo sukėlė,
kai Prancūzijos premijeras Laval
viešai pareiškė, kad jo vyriausy-
bė pilnai remia Angliją ir jo
užimtą poziciją Italijos-Etijopi-
jos ginčo klausime. Diplomatai
iš to greit padarė išvadas, kad
Prancūzija gavus Anglijos pasi-
žadėjimą kooperuot Europos gin-
čiuose. Čia laikoma omeny Klai-
pėda ir Austrijos nepriklausomy-
bės apgynimo klausimas. Sako,
Lavalį paskatino greičiau pa-
reikšt savo vyriausybės nusista-
tymą italų delegatų pasigyrimai,
kad Mussolini su nieku nesiskai-
tysiad ir kad jis jau turi nusky-
ręs karo pradžios datą.

Įvairių šalių laikraščiuose pa-
sirodė žinių, kad tarp Italijos ka-
raliaus ir Mussolini atsiradus ne-
santaika. Kitos žinios paduoda,
būk prieš Mussolinį išstoja sosto
ipėdinis princas Umberto ir
garsus lakūnas, Lybijos gubernato-
rius generolas Italo Balbo. Jie
visi kaltina Mussolinį, kad per

savo smarkybę gali pražudyt I-
taliją arba smarkiai pakenkt jos
gerovei ir prestižui. Bet Roma la-
bia greit šių žinių tikrumą — pa-
neigė — užginčijo.

Rugsėjo 29-tą Anglija oficia-
liai pranešė Prancūzijai, kad ji
nesvyruojančiai stovės "už grei-
tą ir kolektyvų pasipriešinimą vi-
siems agresyviams aktams" ar tai
Afrikoj ar tai Europoj. Tai reiš-
kia Anglijos atsakymą ne tik I-
talijos-Etijopijos ginčo klausimu,
bet ir Klaipėdos į kurią savo na-
gus pradėjo tiesti Hitleris ir jo
naziai.

Rugsėjo 30-tą Etijopijos im-
peratorių Haile Selassie paskel-
bė pasirošimą generalei mobili-
zacijai. Jo vyriausybė tiki kra-
to gynybai pastatyt du milijonu
žmonių.

Italija pagreitino naujų kariuo-
menės transportų gabenimą Afri-
kon.

Prancūzijos diplomatai ir spa-
da įsitikine, kad Italijos ir Eti-
jopijos karas išdalys Europą į du
priešingu kariaujančiu lageriu ir
kad jos pačios saugumas atsidur-
sias pavojuj.

"ROTTERDAM" UŽĖJO ANT UOLŲ

Miami, Florida. — Rugsėjo 30-tą
Holland American Linijos laivas
"Rotterdam" užėjo ant uolų.

Nežiūrint baisių audrų ir ban-
gų dūkimo, 450 keleivių ir 526 į-
gulos žmonės pavyko perkelti į
kitus laivus.

Ľ. R. K. S. A. IR DARBININKŲ REIKALAI

LAIKAS PERSIKELTI

Šie Vaikų Skyriaus nariai
privalo persikelti augusių
skyriuose, nes jiems sukanka
16 metų amžiaus spalių mė-
nesį, 1935 m.

- 1 kp. Jonavičiūtė Elena
- 6 " Bagdonaitė Julijona
- 11 " Elinskaitė Elena
- 18 " Rasiniūtė Valerija
- 70 " Barštis Jonas
- 105 " Diskevičius Jurgis
- 155 " Labzenčiūtė Elena
- 179 " Sankus Jurgis
- 255 " Kבלאיčiūtė Juzefina

L.R.K.S.A. CONNECTICUT APSKRITIES METINIS SUVAŽIAVIMAS

Ivyks spalių 20, 1935, 1 val. po
pietų, Town Hall, Poquonock,
Conn.

Yra kviečiamos visos kuopos
dalyvauti, nes bus svarbių daly-
kų.

Metiniam apskrities susirinki-
me yra renkama apskrities val-
dyba ir visos komisijos; visoki
raportai išduodami, taipgi sykiu
ir veikimas yra nustatomas: ge-
gužinė, maršrutai ir kitokie vei-
kimai. Taipgi, kuopų valdybos,
nepamirškite nutarimo, kad me-
tiniam suvažiavime visos kuopos
išduotų savo stovį apie narius ir
apskritai apie visą veikimą. Yra
išsiuntinėta visų kuopų raštini-
kams blankos ir sykiu mandatai.
Malonėkite išpildyti ir sykiu at-
sivežt. Kuri kuopa nesiųstų at-
stovų, tai išpildė blanką prisius-
kit žemiau paduotu adresu. Taip-
gi nepamirškite atsivežti gerų ir
naudingų inešimų apskrities ir
organizacijos gerovei.

A. J. Kaunietis, apskr. rašt.,
159 Russ Street,
Hartford, Conn.

MINKSTOS ANGLIES STREIKĄ ATSAUKĖ

Operatoriai nusileido. Spalių
1-mą grįžo darban 400,000
darbininkų

Washington. — Rugsėjo 26-tą
kietos anglies operatoriai ir dar-
bininkų atstovai galutinai susita-
rė naujo kontrakto reikalui. Tą
pačią dieną United Mine Work-
ers unijos viršininkai davė prane-
šimą, kad angliakasiai su spalių
1-ma stotų darban.

Po šešių nepasekmingų dery-
bų unija buvo paskelbus genera-
lį streiką ir apie 400,000 darbin-
kų buvo apleidę darbus.

Unijos prezidentas John L.
Lewis sako, kad jie gavo viską,
ko tik reikalavo. Jie išsuderėjo
po 9 centus nuo tono daugiau al-
gos tiems angliakasiams, kurie
kasa ir krauna anglį; 50 centų
daugiau į dieną kiekvienam dar-
bininkui ir 10 centų daugiau už
"yardage" ir "deadwork."

Naujas kontraktas padarytas 18
mėnesių ir galios iki balandžio
1, 1937 metų. Tiesa, nevisi ope-
ratoriai naujai sutarčiai pritaria
ir dalis atsisako priimti.

Kaip tik susitarimas įvyko,
Darbo Sekretoriaus asistentas
Edward F. McGrady, vadovavęs
ilgoms ir sunkioms deryboms, nu-
pyškėjo į Baltuosius Rūmus prane-
šti Prezidentui Rooseveltui ir
kitiems vyriausybės žmonėms
linksma naujieną.

Darbo Departamento surinkto-
mis žiniomis, šių metų birželio
mėnesį mūsų šaly pragyvenimas
buvo pabrangęs 2.7 procentu, pa-
lyginus su 1934 metų to paties mė-
nesio pragyvenimu. Paskutiniai
laikais pakilo rendų, maisto ir į-
vairių rakandų kainos, o drabu-
žių ir kitų smulkmenų šiek tiek
atpig.

Frankfort, Kentucky. — Rug-
sėjo 29-tą gubernatoriaus Laffoon
vėl užtraukė nacionalę gvardiją
Harlan apskritį, kur atsinaujino
angliakasių neramumai.

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS GARSAS

Išleina Ketvirtadieniais Redaguoja M. Zujus

PRENUMERATOS KAINA:
Am. Jungt. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimu.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America \$2.00, Foreign countries \$3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

OKUPOUTO VILNIAUS VERGOVĖS PENKIOLIKTOS METINĖS

Spalių 9 dieną sueina 15 metų, kai klasingas ir amžinas Lietuvos priešas — lenkai pagrobė Lietuvos sostinę Vilnių ir trečdajį mūsų žemių. Ta diena visados tebėra gyva visiems lietuviams, nežiūrint, kur jie gyventų. Spalių devintoji mums yra be galo skaudė diena. Jaunos Lietuvos valstybės atstovai su Gryna širdimi ėjo į Suvalkus tartis su priešu, o jis ėjo su klasta su veidmainybe iš pasalų, laikydamas užpakalį durklą, kad galėtų jį įsmeigti į mūsų kūną, kai mes kuo mažiausiai to tikėsimės.

Lenkai dabar teisinasi, kad beveik jokios Suvalkų sutarties nebuvo, kad tai buvė tik pasikalbėjimai, nustatyti demarkacijos liniją tarp lietuvių ir lenkų, kad ta sutartis turėjusi įsigalioti nuo spalių 10 dienos, tuo tarpu, kai Želigovskio divizionas įžengusios į Vilnių spalių 9 dieną. Čia, žinoma, tikras lenkų melas, kaip ir visados jie meluoja, net ir tiesą žinantiesiems.

Lenkai visados melavo ir sąmoningai ginčydavo, kad jokių lietuvių nėra. Prieš 50 metų jie sakė, kad yra tik litvomanų saujelė. Didžiojo karo metu jie tvirtino santarvininkams, kad jokios Lietuvos nėra, kad Lietuva — tai jie patys. Dabar jie tvirtina, kad jokios Suvalkų sutarties nebuvo. Tokiu būdu, jie tikisi lietuvių nuraminti, priversti Vilnių užimti ir jo išsižadėjus sudaryti su lenkais santykius.

Tačiau pasaulis turėjo liudininkų Suvalkuose tariantis ir pasirašantą sutartį. Jie žino, kad pasitarimas Suvalkuose buvo sušauktas nustatyti abiejų pusių ribą, kurios nei viena nei antra pusė neturėjo pereiti ir kuria pasiremiant turėjo būti pradėti santykiai ir sugyvenimas tarp abiejų tautų. Tai yra aišku iš tos sutarties aplinkybių, iš jos tikslo, iš jos dvasios nevien iš jos teksto, kuris nebūtinai turi išreikšti visą sutarties tikslą, kaip įstatymas nebūtinai turi nusakyti savo tikslą. Joks teisės aiškintojas, imdamas Suvalkų sutartį aiškinti taip, kaip aiškina įstatymai ir

teisė, negalės kitaip aiškinti Suvalkų sutarties, kaip pirmojo viešo, abiejų pusių sudaryto dokumento, tvarkančio bendras ribas tarp abiejų tautų ir išinančius iš jų santykių.

Šiandien lenkai viso pasaulio akyse niekina ir šmeižia lietuvių tautą. Tačiau tie šmeižtai, tas niekinimas lygiai toki pat teisingi ir klasingi, kaip "teisingas" ir klasingas jų Suvalkų sutarties sulaužymo žygis.

Spalių 9 dieną nelūdi lietuvių tauta. Ji pažvelgusi į Vilniaus pusę dar labiau užsidega tąj Vilniaus meile ir pasiryžimu jį visomis jėgomis grąžinti motinai Lietuvai. Spalių devintoji diena yra didelio darbo, pasiryšimo ir pasiryžimo diena. Ne vieta čia, o gėdūlams ir nusiminimui. Nusiminimas užmuša dvasią, sulaužo žmogaus energiją. Todėl minėdami spalių devintąją dieną mes ryžtamės ir prisimename kokia žaizda lietuvių tautai buvo padaryta, išplėšiant Vilnių, mes prisimename, koks pavojus grėsia mūsų valstybės buvimui, kol Vilnius yra prieš rankose. Mes taip pat negalime pasitikėti lenkais ir eiti su jais į kokius nors naujus santykius, kol jie remia tuos santykius klastos, pasalamo, niekšiskumo ir barbariškumo būdais. Visa Lietuva, susikauptama spalių 9 dienos minėjimui, pripažįsta, koki yra barbariški santykiai dėl Vilniaus iš lenkų kaltės.

Šiandien visa lietuvių tauta gieda Vilniaus vadavimo himną ir visi dvasioje degdami Vilniaus meilės ugnimi, ryžtasi jo atvadavimo aukurui viską paaukoti. Nėra Lietuvoje nei vieno kampelio, kuris nedegtų Vilniaus meile. Pradedant mažą vaiku lopšyje ir baigiant žilagalvių palinkusiu seneliu, visi, kaip vienas pasiryžę į didįjį žygi dėl amžinojo miesto Vilniaus ir Vilniaus žemės atvadavimo.

O tas žygis ir ruošimasis didžiajam darbui, nežiūrint šiandien pinių Europos politikos sąlygų, yra galimas ir realus. Ryžkimės, o vistiek atvaduosime pavergtą Vilnių.

KAIP LENKAI RUOŠĖSI PAGROBTI LIETUVOS SOSTINĘ VILNIŲ

Šiais metais spalių 9 dieną suėjo lygiai 15 metų, kai lenkai klasingu ir apgaulingu būdu pagrobė Lietuvos sostinę Vilnių ir trečdajį Lietuvos žemių.

Dabar yra labai pravarstu, šia proga, atsiminti, kaip lenkai ruošėsi Vilnių, o drauge ir visą Lietuvą pagrobti ir iš jų padaryti vieną lenkų provinciją.

Šie daviniai yra tikri, nes juos dabar nesivaržydami skelbia tie patys žmonės, kurie anais laikais buvo faktiniai Vilniaus pagrobimo vykdytojai.

1922 metais pasitraukdamas iš valstybės viršininko vietos, pats J. Pilsudskis, atsiveikindamas, Varšuvoje esantiems užsienių valstybių atstovams pareiškė, kad Želigovskis nebuvo joks maištininkas, bet veikęs jo, Pilsudskio, tiesioginiu įsakymu. Želigovskis, esą buvęs pavyzdingas karys ir

ilgai nenorėjęs pasidaryti maištininku, reikalaujamas įsakymo raštu. Pilsudskiu tekę beveik verسته priversti Želigovskį imtis maištininko vaidmens.

Pilsudskio pasisakymas yra labai charakteringas, nes matyti, jis, pasitraukdamas iš valdžios, norėjo padidinti savo nuopelnus lenkų akyse, kaip tikrasis Vilniaus "atvaduojuojas." Šis Pilsudskio prisipažinimas iš karto išskleidė lenkų skleistą melą apie Želigovskio sukilimą. Remiantis pasirodžiusiais lenkų karių atsiminimais žygiui į Vilnių buvo taip ruošiamasi:

1920 metų spalių 1-2 dieną Gardine, maršalo Pilsudskio traukiniuje, įvyko kariškas pasitarimas, kuriame dalyvavo Pilsudskis, gen. Rydz-Śmigly, gen. Berbetsky, gen. Želigovskis, gen. Jontkovskis, pulk. Kotz ir keli vyriausiojo

štabo karininkai. Tam pasitarime buvo galutinai apsvaistytas ir priimtas planas Vilniui okupuoti. Planą paruošė pulk. Kotz, savanorių diviziono vadas. Planą įvykdyti buvo pavesta gen. Želigovskiu, vietoj iš pradžių numatyto gen. Jontkovskio.

Želigovskio kariuomenę sudarė pirmoji ir trečioji legionininkų divizionas, pulk. Kotz vedama savanorių divizionas ir dvi vadinamos lietuvių-gudų divizionas. Vadinasi, iš viso penkios divizionos. Prieš tokias jėgas, lietuvių negausinga kariuomenė, laikiusi Vilniaus barą ir nelaukusi puolimų, atsilauktyti negalėjo. Derybos Suvalkuose prasidėjo rugsėjo 30 dieną ir tęsėsi ligi spalių 7 dienos, kada sutartis buvo pasirašyta. Tad lenkai tyčiomis vilkino derybas, kad laimėtų laiko pasirouoti ir kad užmigdytų lietuvių budrumą. Kad tuojau reikės sutartį laužyti, lenkai nesirūpino, nes tikėjosi, oagrobe Vilnių užimti ir visą Lietuvą. Tad kokios vertės galėjo turėti lenkų akyse tokia sutartis, kurią iš anksto buvo nusistatę sulaužyti.

1920 metų spalių 6 dieną "maištininkų" kariuomenę jau buvo baigta tvarkyti. Tą dieną Pilsudskis priėmė jos parada Lydos apylinkėse ir pasiuntė Vilniaus grobtii.

Spalių 9 dieną Vilnius buvo paimitas. Kilus šiam "tarptautiniam skandalui" — pasak anglų delegato Tautu Sajungoje — lordo Balfuro žodžių, lenkai tuojau Želigovskio išsigynė ir paleido gaudus, kad jis yra sukilėlis ir neklauzada. O tuo tarpu jau spalių 11 dieną į Vilnių atvyko lenkų karo vadovybės pasiūstas Želigovskiu ginklų transportas. Kad šio siuntinio "nepastebėtų", buvė orie Želigovskio prancūzų karininkai, tai jiems buvo suruošta Iurgio viešbutyje puiki vakarienė, užtrukusi per visą naktį. Per tą laiką amunicija buvo iškrauta ir nugabenta kur reikia. Pasikau ginklų transportai buvo gabunami geležinkelii tik ligi Lydos, o iš čia — vežimais ir automobiliais, paprastais keliais į Vilnių, taip kad santarvės kontrolės komisija šio šmugelio lyv ir nematydavo. Pagaliau, Želigovskio kariuomenė buvo naujai apginkluota tik ka Varšuvoje gautais iš Prancūzijos šautuvais ir patrankomis.

Taip želigovskijados komedija buvo tęsiama dvejus metus, kol ją pradžioje labai aistringai svarstė Tautų Sajunga, kuri griežtai pasmerkė Lenkiją, bet vis dėl to pasirodė bejėgė Lietuvai padarytą skriaudą atitaisyti. TSB.

KARAS DUODA TIK NUOSTOLIUS

1914 metų šūviai Sarajavo mieste įtraukė į baisų karą netik Europos tautas, bet ir Amerikos Jungtines Valstybes.

Iš karo pasekų nesidžiaugia net tos tautos, kurios iš jo išėjo neva pergalėtojomis. Tiesa, Anglija ir Prancūzija gavo daugiau kolonijų, Italija gavo Fiume ir Tyrolį, o Amerika gavo... prohibiciją.

Už malonę ir teisę kariuoti Amerika turėjo sumokėti už kiekvieno kareivio pervežimą Europon nuo \$98 iki \$144.00. Turėjo mokėt prancūzų vyriausybei rėndas už tranšėjas, kur šios šalies jaunuomenė turėjo kautis, badauti, mirti nuo ligų ir kulku.

Tiesa, daugeliui išrodė, kad pasaulinis karas davė Amerikai materialę gerovę. Pakilo industrija, biznis, darbai, algos. Bet dabar jie mato, kad tai buvo tik laikina laimė virtusi apgaulė. Amerika skolino pinigų, gamino produktus ir vežė Europon. Paskoj Europa įsiskolino virš 20 bilijonų dolerių, bet ji tos skolos nemoka ir neketina mokėti. Visa ta našta gula ant dabartinių taksų mokėtojų ir guls ant būsimų generacijų.

Štai dėlko šios šalies diplomatai ir vyriausybė stengiasi apdraust šalį nuo įsivėlimo į naujus užsieninius karus.

Apžvalga

ETIJOPIJA—KLAIPĖDA

Žinomas lietuvių politikas Juozas Gabrys dienrašty "Ryte" aiškina, kokią santykį turi Etijopija su Klaipėda. Jis rašo:

"Tačiau nereikia užmiršti, kad mes gyvename bevielio telegrafo, avijacijos ir kitų pabūklų gadyne. Erdvė dalimi nugalėta, Visas žemės rutulys, visa žmonija sudaro vienetą. Jeigu šlandien gaisras apima tolimą Afrikos užkampį, rytoj jis gali primesti ir į Europą. Čia sprogtamosios medžiagos ir neuralgiškų punktų nestinga. Dėl to dėsnis kad taika yra nedaloma, yra visiškai pateisinamas.

"Europoj vienas tokis neuralgiškas punktas yra Klaipėda. Niekam nėra paslaptis, kad trečiojo Reicho akys yra nukreiptos į Rytus ir kad tik čia jįsi gali likūnti savo erdvės politiką. Bet prie tų Rytų — didelių Rusijos erdvės plotų — prieti nelengva. Nuo jų Vokietijai skiria užtvanka iš vidutinių (Lenkijos, Rumunijos) ir mažų Pabaltijų valstybių. Praminti Drang nach Osten takai nuo Viduržemio eina pro Pabaltijį ir ypač pro Lietuvą.

"Jeigu vokiečių žygis į Rytus buvo sustabdytas penkeriems amžiams dėka mūsų genijalaus Vytauto pergalės 1410 m. ties Tannenberge (Zalgriru), kur buvo sutriuškinta Kryžiuočių galybė, — tai antrasis Tannenbergas 1914 m., kur Hindenburgas nugalėjo Rusus, atidarė vėl vokiečiams kelią į Rytus. (Lai bus man leista priminti šia progą, kad vokiečiai labai išdidžiai mėgsta minėti antrąjį Tannenbergą 1914 m., bet noriai užmiršta pirmąjį — 1410 m.). Tas kelias, kaip minėjau, eina pro Pabaltijį, pro Lietuvą ir ypač pro Klaipėdą. Klaipėda yra raktas Europos rytų problemos.

"Abisijnijos—Italijos konflikto išsprendimas, lygiai kaip ir Europos taika, yra Prancūzijos rankose, jeigu ji pritaras Anglijai ir reikalau Zenevoj sankcijų prieš Italiją, tai karas Afrikoj, o pagaliau ir Europoj galės būti išvengtas, nes Italija nedrįs tuomet liesti Abisijnijos.

"Priešingai, jeigu Prancūzija paliktų Italijai laisvas rankas ir nepritartų 16 str. T. S. statuto vykdymui, tai tas paskatintų kitas grobuoniškas valstybes Europoj pasielgti panašiai. Tuomet Vokietija galėtų būti padrasinta pulsti Lietuvą ir Pabaltijį, o paskui ir Rusiją. Dėl to tai Vokietijai ir seka taip atydziai Zenevos debatus."

APIE VAITKAUS ŽYGI

Dienraštis "Draugas" lakūno leit. Vaitkaus žygi taip vertina:

"Atlantiko padangės tebėra neužkariautos ir kiekvienas skridimas prisideda prie jų užkariavimo. Garbė lietuvių tautai, kad jos sūnūs prie to užkariavimo prisideda.

"Vaitkaus užsimojimas atlikti šolo skridimą iš New Yorko į Kauną ir tokiu būdu padaryti rekordą nepavyko. Bet jo žygis jau tuo dingas, kad jis vis-gi perskrido Atlantiką. Toliau, skridimo žinovai gal pripažinti, kad, atsižvelgiant į audras, kurias Vaitkus turėjo nugalėti, jo dabartiniai užpelnai aviacijoj yra didesni, negu gerame ore nuskridimas į Kauną. Nėra garbės vyrui užgulti gulintį drūtuolį ir sakyti: 'Aš tave paritau.' Nedidelis užpelnas lakūnui ideališkos atmosferose aplinkybėse padaryti kokį nors rekordą. Nugalėti audras yra kitas dalykas. Žinoma, plačiųjų minių patenkimui ir visų lietuvių entuziazmu pakelti—New Yorko—Kauno rekordas būt daugiau reiškes.

"Tai viena antrojo lietuvių transatlantinio skridimo pusė.

"Antra dalyko pusė yra tai to skridimo rengimo būdai.

"Pirmojo klausimo pusėj ypatingo nuomonij skirtumo apsirėkšti negali. Rengiant antrąjį skridimą to nuomonij skritumo Amerikos lietuvių visuomenėj veik ir nebuvo. Kas kita dėl būdų ir jo vykinimo. Tame dalyke pradėta slūbuoti iš pat pradžių ir slūbuota iki pabaigos. Kai pradžioje neatsisotai ant tinkamų pagrindu, tai vėliau apsirėikė aibės kitokių neleistinų šposų. Skridimą monopolizavo vienos srovės žmonės.

"Dėlto skridimo rengėjai papuolė po skaudžia kritika. Paskui pasipylė apaspaus, pasityčiojimai, priekaištai, apmaudingi išsireiškimai. Tada neketka pusiausvyros ir užsipulta ant paties lakūno ir skridimo idėjos. Skridimo rengėjai užsipelne ir kritikos ir pašaipos, bet lakūnas Vaitkus, kaip dabar matome, to neužsipelne."

LENKAI LIETUVIŲ VILNIUJ PRISKAITO TIK 377...

"V. Žodis" rašo, kad per visuotinį Lenkijos gyventojų surašymą, įvykusį 1931. XII. 9, surašymo organizatoriai buvo Vilniaus miestą padaliję į penkias apygardas. Šiomis dienomis reapkicijoj gauto Vyriausiojo Statistikos Biuro biuletenu žiniomis, Vilnius turįs 215,071 gyventoją.

Bet kiek lietuvių? Pirmojo apygardoj iš bendro 40,866 skaičiaus lietuviškai kalbančių statistikoje visai nerandame. Skyrely "kiti", kurion įeina lietuviškai, rusiškai, vokiškai kalbą, paduota 433.

Antroj apygardoj iš 35,400 lietuviškai kalbančių skaičius visai neparodytas. Rubrikoj "kiti" figūruoja 811 skaičius. Ketvirtoj iš 35,995 irgi lietuviškai kalbančių nepažymėta. "Kiti" — 562. Penktojoj iš 28,961 rasta, kad lietuviškai kalbą... 377 asmens ir kiti — 94.

Vadinasi, iš šios statistikos lietuvių skaičiaus nežinome. Ir jeigu penktojoj apygardoj parodyta lietuviškai kalbančių 377 asmens, tai greičiausiai politiniais sumetimais: žiūrėkit, lietuvių reikiama prie Lietuvos pretenziju, o lietuvių Vilniuj teradome 377. Geresnio klastojimo nereikia.

LIETUVOS OPEROS SOLISTUS KVIEČIA I BUENOS AIRES

Kipras Petrauskas gavo laišką iš Cooperio, kuris kviečia ateinančiai vasarai gastrolui į Buenos Aires Lietuvos operos solistus Kiprą Petrauską, Jonuškaite-Zaunienę, Petrą Oleką, Nauragį ir Mazeiką.

Prezidentas Rooseveltas atsikreipė į šalies dvasiškiją su laišku prašydamas nurodymų ir patarimų šalies ekonominės gerovės pakėlimui. Prezidentas mano, kad dvasininkai, neužinteresuoti partijų veikla ir jų aiostimis, blaiviai žiūrį į dalykus; taip pat arti gyvendami su žmonėmis gerai pažįsta jų vergus, jų reikalus ir todėl gali suteikt vyriausybei naudingų patarimų ir nurodymų. Dvasininkai ir Prezidento laišką kreipia tinkamą dėmesį ir iš visų pusių plaukia įvairių įvairiausių patarimų.

SUŠAUKIM AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ VISUOTINĄ KONGRESĄ

Gražioios vasaros atostogos ir įvairūs mūsų seimai praėjo Jau ir ruduo atėjo ir vėl atverčiamas naujas lapas mūsų tautos visuomeniniame gyvenime Amerikoje.

Šiandieniam mūsų Amerikos lietuvių tautos gyvenime randasi daugelis svarbių klausimų, kurie skverbte skverbiasi kiekvieno mintin — kurie būtinai dabar reikalauja konkretus išsiaiškinimo ir pozityvaus atsakymo.

Mes pripažįstame, kad mūsų lietuvių tauta nemiršta Amerikoje, bet savo SKAIČIUMI auga, tačiau — didžiausias nuostimtis mūsų lietuvių, daugelis mūsų parapijų, draugijų vadų — apskritai, mūsų bendras religinis ir tautinis veikimas yra baisiai apleistas ir serga "ištižimo liga". Daug yra kalbama ir rašoma, daug seimuojuama ir išnešama rezoliucijų, bet praktikoje ir realybėje mažai daroma... Paprastai, sekama amerikonizmo "I don't care" paiku "filosofiniu" išsireiškimu, arba — "tegl Raulas ta padaro, gi aš žiūrėsiu iš šalies (ir kritikošiu)..."

Turime atvirai pripažinti, kad nėra tos energijos ir impulso, kad trūksta to idėjinio veikimo ir pasivertimo — tos kilnios katalikiškės ir lietuviškės dvasios, kuri

KRISTAUS TRIUMFAS CLEVELANDE

Tuo laiku, kada Kristų, Jo Bažnyčią, kunigus ir tikinčiuosius įvairiausiais būdais pajaukia, persekioja ir žudo Meksikoj, Rusijoj, Vokietijoj ir kai kuriose kitose šalyse, tuo, sakau, pačiu laiku didžiulis Clevelando miestas pasipuošė vėliavomis ir prisipildė šimtais tūkstančių tikinčiųjų, lydinčių Eucharistinį Kristų Karalių gatvėmis ir nulenkiančių savo galvas pro praeinančią savo Išganytoją.

Tautinis visos Amerikos septyntasis Eucharistinis Kongresas, kuris buvo Clevelando mieste per tris dienas tarp 25 ir 27 rugsėjo, praėjo su negirdėtu pasisekimu. Iš visų 7 kongresų šis paskutinis buvo didžiausias, gražiausias ir pasekmingiausias. Katalikiškos žmonij širdys šiais depresijos laikais pajuto savo Eucharistinio Mokytojo kvietimą: "Eikite prie manęs visi, kurie vargstate ir apsunskinti esate aš jus atgaivinsiu" ir iš visų plačiosios Amerikos miestų ir miestelių suplaukė pusmilijoninė minia.

Per visas tris dienas didžioji Auditoriumbuvo sausakimšai pripildyta dešimtimis tūkstančių maldininkų. 3-4 tūkstančiai kunigų, suviršum 100 vyskupų klausė pirmąją dieną pontifikalinį Popiežiaus delegato kardinolo Hayes Šv. Mišių. Iš šimtų tūkstančių krūtininių veržėsi šv. giesmės ir kartu su angelų, žmogaus ausiai nepasiekiamais balsais, pyneš apie Kristaus Karaliaus sostą.

Pamačius tokias nesuskaitomas žmonių minias, tarp kurių pilna ir žymiausių mokslo profesorių ir aukščiausių valdžios atstovų ir šimtai tūkstančių paprastų vargo žmonių, nejučiomis veržiasi kiekvienam dalyviui klausimas: tai kas gi čia juos visus suaukė, kas juos visus taip sužavėjo, kokia galybė juos riša į vieną šeimyną, į kurią pusę jų akys atkreiptos? O, kaip stebūklinga! Nugį, ana va ant altoriaus mažutė balta Ostija viso šio kongreso širdis, Galva ir Centras! Į ją visų akys tik žiūri, o širdys tik tirpsta. Ir bažnyčios prieštai ir kitų tikėjimų žmonės iš nusistebėjimo jausmo, lyg neatgaudami kvapo, tik žiūri ir geresnės valios žmonės galvoja: katalikai turi tikrąjį tikėjimą, nes jie visoj pilnybėj jį išlaikė, o mes visokiems reformatoriams taip davėme jį apkarpyti, kad galutinai beveik nieko mūsų bažnyčiose nepasiliko: neturime Išpažinties, neturime Mišių, o už vis skaudžiausiai ir liūdniausiai, — neturime Švenčiausiojo Sakramento!

Ant procesijos kelio buvo įtaisyti garsiakalbiai, kurie perdavė įvairias giesmes ir rožančius kalbėjimą. Laikė procesijos buvo atkalbėtos visos trys Šv. Rožančiaus dalys, pajvainarant po kiekvienos paslapties atitinkamais himnais ir giesmėmis. Nepaprastas išpušdis, kai pusė milijono žmonių kartu sutartinai atsakinėja rožančių ir litanijas. "Kur du trys susirinkęs mano vardu," sakė Viešpaties, "ten ir aš būsiu su jais," o čia šimtai tūkstančių...

Tautiškais drabužiais pasirėdę pro žiūrėtojo akis gražioj procesijoj turėdami rankose rožančius plaukė įvairių tautų atstovai: slovakai, slovenai, ukrainiečiai, ungurai, kroatiai, serbai, rumunai, siriečiai, lenkai ir tt.

"Sveika Marija..." pasigirsta per radio balsas. "Šventoji Marija," skamba sutartinis atsakymas.

Stadijumas. Čia jau nuo kokios 9 val. ryto žmonės pripildė platųjį stadijumą, kur vienu sėdynių yra apie 100 tūkstančių, o kiek stačių ir sėdynėse prisikimtusų maldininkų! Kas besuskaitys?! Aplinkiniai namai pilni žiūrovų iš durų, iš langų, nuo stogų tik žiūri, gatvės apstotos per keilolišką sieksnių platumo minia. Praeina mažulė Ostija, visi nežemiškos jėgos pargriaunami ant kelių!

Stadijumo vidury iš tūkstančių kamžuotų kunigų, puošniאי pasipuošusių įvairių draugijų atstovų minia sudaro iš kokių 20 tūkstančių žmonių monstrancijos paveikslą, į kurios vidurį galutinai atėjo pats Dieviškas Išganytojas, nešinas kardinolo Hayes rankomis. Pasigirsta "O salutaris," "Tan-tum ergo." Laiminama minios. Daromas pasiuokojimas ir... pabaigoj girdimas paties Šv. Tėvo iš Romos per radio palaikimams Kongreso dalyviams. Giliausia išpušdžių kupini visi išsikirsto... Ten buvęs

Jonas Čelkys Morkūnas

KAME LIETUVIAI GALĖTŲ DAR KOLONIZUOTIS?

Prof. Dr. Kazys Pakštas

Iš paskaitos I-jam Pasaulio Lietuvių Kongresui, įvykusiam 1935 m. rugpjūčio mėn. 11-17 d. Kaune, Valstybės Teatre.

(Pabaiga)

Dabartinių metų visame pasauly išbarstytas lietuvių atžalų galėtume pažymėti šiais apytikrais ir apskritais skaičiais:

Jungtinėse Valstybėse apie.....	650,000
Sovietų Respublikose per.....	40,000
Vokietijoje per.....	40,000
Brazilijoje per.....	35,000
Latvijoje arti.....	30,000
Argentinoje arti.....	30,000
D. Britanijoje arti.....	20,000
Kanadoje per.....	10,000
Urugvajuje arti.....	10,000
Prancūzijoje ir kitur V. Europoje.....	5,000
Australijoje arti.....	1,000
Pietų Afrikoje apie.....	400
Kuboj ir Meksikoje.....	400
Tolimuose Rytuose apie.....	200

Visos diasporos.....872,000

Taigi netoli milijono lietuvių gyvena už etnografinės Lietuvos ribų, apsupti svetimų kultūrų ir išstatyti dideliems nutautimui pavojams, dažnai be savų mokyklų, be bažnyčių, be lietuviško teatro, be geros tautiški susipratimo vadovybės. Jeigu 9,000 Montevideo lietuvių tenka tik viena lietuviška mokykla su 75 mokiniams, tai argi galima džiaugtis padėties tikrumu. Analoginė padėtis yra juk ir daugely kitų mūsų naujokynų, neplaningai išbarstytų tolimuose kraštuose.

Tad visi mes keliam klausimą: ar tikslu lietuviams tik bet kaip ir bet kur emigruoti? Ar neverta pereiti prie koncentracijos ir gerai paruoštos kolonizacijos? Jei nenorime lietuvių išmėtyti dumpingo būdu ir geriausių, veikiausių savo žmonių be sąlygų dovanoti kitoms didelėms tautoms tai seną emigraciją būtina turime pakeisti nauja kolonizacija. Šio uždavinio sunkumas daugumą iš karto nuėmąsina ir atbaido. Tačiau po kelių metų užsieniūse gyvenusiems ir pastabiems veikėjams labai jau aišku, kad tik savoje etnografinėje aplinkumoje galėtume savo tautybę išlaikyti. Tai įrodo ne tik puikus prancūzų pavyzdys Rytų Kanadoje, bet ir daugelis kitų šiek ar tiek pasisekusių bandymų, kaip ukrainiečių Vok. Kanadoje, vokiečių ir lenkų Pietų Brazilijoje vokiečių P. Cilėje ir p. Kolonizacijos reikšmė mūsų tautinei plėtočiai yra nepaprastai didelė. Todėl jai realizuoti neturime galėtis savo jėgų ir didesnių lėšų. Gerai paruošta kolonizacija tai lyg ir persodinimas tautos dalies į platesnius ir derlingesnius kraštus, kuriuose ji ateityje išleistų naujus, pilnus lietuviškos gyvybės diegus. Į kolonizaciją turime žiūrėti, kaip į patrijotinį žygį, užtikrinantį savo tautai daugiau erdvės, neardant pasaulinės taikos ir ramybės.

KAME DAR GALIMA KOLONIZUOTIS?

Prieš 30—50 metų buvo pasauly didelių tuščių plotų su geru klimatu ir derlinga dirva. Trys vakarinės Kanados provincijos 1880 m. turėjo tik 75,000 gyventojų, daugiausia klajoklių indėnų. O tų provincijų plotas 3,200,000 km. arba trečdalis visos Europos. Dabar gi ten jau gyvena 2 milijonu žmonių. Tai labai stambūs ūkininkai ir didžiausi kviečių eksportieriai. Per pastaruosius 50 metų baltieji kolonistai išrankiojo geriausius žemės sklypus Kanadoje, P. Amerikoje, Afrikoje ir Australijoje. Tačiau vis dar yra gana stambi neužimti plotai su derlinga dirva ir su pakenčiamu klimatu. Vis dėlto neapsirikime: lietuviško klimato kraštai Š. Amerikoje jau yra senokai išrūti gyvenami ir jau spėjo išugdyti savo rajoninius miestus. Mums belieka laisvą geros žemės plotų tik šaltensiuose arba žymiai šiltesniuose kraštuose. Šaltensnėje zonoje, pav. yra Kanada ir Aliaska, karštesnėje zonoje — labai dideli plotai Pietų Amerikoje, Afrikoje, Australijoje ir net šiek tiek Didžiojo okeano pietinėse salose. Visos tos žemės toli nuo Lietu-

vos, bet šių laikų susisiekimo priemonės jau baigia naikinti bet kurią judraus žmogaus izoliaciją.

a) Šiaurės kraštai.

Apie šaltųjų kraštų kolonizaciją mažai kalbama ir nedaug rašoma. Tačiau daugybė įvairių ekspedicijų ten vyksta ir sugrįžę jos po truputį keičia senąsias nuomones subpoliarinės zonos naudai. Istorijos geografija mums primena, kad žmonių mairės nuo seniausių istorinių laikų vis po truputį slenką į šiaurę, kurdamos ten vis didesnius miestus ir didelės reikšmės valstybes. Tarp 34-to ir 10-to amžiaus prieš Kristų didžiausieji civilizacijos centrai buvo kraštuose su vidutine temperatūra tarp 22 ir 25 laipsnių C; tai subtropikų Egiptas, Babilonija ir Chaldėja. Paskutinį tūkstantį metų prieš Kristų matome ryškų civilizacijos centrų pasistūmimą į tą Mediteranos zoną, kur vyrauja vid. met. temperatūra tarp 18 ir 15 laipsnių C. Tai Damaskas, Jeruzalė, Atenai, Syrakuzai, Makedonija, Roma. Nuo 4-to iki 20-to amžiaus po Kristaus dar ryškiau matome tą civilizacijos centrų slinkimą į šiaurę, kol 20-to amžiaus pradžioje labiausiai imponuojančius centrus jau randame zonoje su 10—12 laips. C vid. met. temperatūros. Tai Paryžius, Londonas, Naujorkas. Bet vis daugiau įgyjanti reikšmė periferija kas kart labiau užgriebia jau žymiai šaltesnius kraštus (Lietuvos vid. met. temperatūra svyruoja tarp 6 ir 7 laips. C.): milijoninis Montrealis prancūzų apgyventas kunkuliuoja prie 6,5 laips. C, artimas jam Kvebekas turi mažiau kaip 5 laips. C. Dabar didžiausiu šiaurės miestu reikia laikyti Leningradą (41. C.), o veikiausiomis ir turtingiausiomis šiaurės valstybėmis — Suomiją ir Islandiją. Tačiau ir čia nesustojama. Suomija kolonizuoja savo tolimą šiaurę iki poliarinio rato, o Kanada, Aliaska ir Sibiras taip pat daro sėkmingų pastangų įsigyventi tokiuose žemėse, kurių ligšiol žmogus nevertino ir netikėjo, kad ten galima laimėti turtus, komfortą ir žemišką laimę.

b) Pietų kraštai

Pietų kraštuose, t. y. įvairiose pietinio pusrutulio dalyse, turime daug daugiau kolonizacijai tinkamos erdvės. Bet ir ten susiduriame su klimatinėmis kliūtimis, kurias šiaurės europiečiai pradeda vis sėkmingiau nugalėti. Pradėsime nuo geriausiai pažįstamos Afrikos. Patys didieji optimistai tikisi Pietų Afrikoje sutalpinti greta negrų dar iki 40 mil. baltųjų; Rytų Afrikos plokštakalniuose, kurių dalį dabar italai visai stengiasi pasisavinti, tikimasi apgyvendinti iki 100 mil. baltųjų. Australijoje iki 180 mil., o Pietų Amerikoje dar daugiau. Bet mums rodo, kad šie skaičiai yra per daug išpūsti; juos būtume linkę bėnt penkis kartus sumažinti, jei nenorėsimė perdirdelio žmonių susigrūdimo ir nubiednėjimo. Čia norisi truputį smulkiau paminėti Tanganiką, kuri yra britų žinioje esanti mandatinė žemė, kurioje ir kiti Tautų Sąjungos nariai gali gauti tam tikrų apsigyventi, kolonizacijos ir prekybos teisių. Tai kraštas apie 950.000 km. su 5,100,000 gyv. Tad 1 km. tenka apie 5 žmones. Puse to krašto susideda iš aukštų plokštakalnių su gana sveiku klimatu, o tai jau sudaro erdvę beveik lygią didžiausioms Vok. Europos valstybėms, kaip Prancūzija, Ispanija, Vokietija. 60 proc. visos kolonijos ploto, taigi arti 600,000 km. tinka galvijų ir avių ganiavoms, o liusieji 40 proc. gali būti paversti dirbama žeme. Europiečių plantacijose auga dažniausia kava, kaučukas, medvil-

nės, sizalio kanapės. Taip pat auginama ir kukurūzų, ryžių, kviečių, žemės riešutų, bananų ir kokosinių palmių riešutų. Aptinkama ir kai kurių mineralų, kurių klodai dar neseniai pradėti tyrinėti (deimantų, aukso). Labai panaši gamtinė aplinkuma yra ir gretimose britų kolonijose Kenijoje, kur britai gana intensyviai pradėjo kolonizuoti ir steigti ūkius. Jų čia įsigyveno jau per 20,000. Dar labiau pažengę ir priekį britų kolonizacija Pietų Rodezijoje, kur jų yra apie 40,000 ir jau ruošiasi steigti beveik nepriklausomą dominiją. Tačiau Afrikoje galima gerai verstis steigiant tik stambius ūkius, nemažiau kaip 100 ha ir net iki kelių tūkstančių ha. Šitokių ūkių kuriant reikia turėti šeimynai apie 20,000 litų. Žemė ten labai pigi, bet reikia juk namų ir inventuarus. Tad Lietuvos resursams tikų nedidelė kolonija iš kokio 1000 šeimynų, įgyvendinamų ten per 5—10 metų pagal gerai paruoštą planą. Kai pirmieji kolonistai įsigyventų ir įgytų reikalingo patyrimo, tai naujiems imigrantams jau lengviau sektis įsigyventi.

Australijoje ir Naujoje Zelandijoje rastume pačio geriausio klimato ir didelės erdvės. Tačiau britai, matyti, tuos puikius kraštus yra rezervavę savo padermei ir svetimųjų kolonizacijai yra labai suvaržę dideliais piniginiams reikalavimais ir kitais sunkiais formalumais. Malonaus klimato sklypų rastume kai kuriose Ramiojo vandenyno salose, pav., N. Hebriduose, N. Kaledonijoje ir kitur, bet tenyškio gyvenimo sąlygos dar mažai mums žinomos, tad nedrįsime pasiūlymų daryti, nors nujautimas ir labai vilioja.

Lieka dar paminėti didis Pietų Amerikos kontinentas. Apie jį smulkesnių žinių gali suteikti ilgiau už mane gyvenę ten lietuviai. Tad čia apsiribosim tik bendromis pastabomis. Tai kontinentas apie du kartus didesnis už visą Europą. Beveik pusė jo tinka europiečių kolonizacijai. Lietuviai kol kas spiečiasi Brazilijos, Argentinos ir Urugvajaus dmiemiesčiuose ir tik mažais skaičiais bando įsigyventi ūkiuose. Brazilijos ir daugelio kitų kraštų klimatas dažniausia karštesnis už Afrikos. Labai didelis reljefo, dirvos ir net klimato įvairumas, atsispindįs ir žemės ūkio produktų įvairumė. Ūkius įsigyti galima lengvesnėmis sąlygomis negu Afrikoje, tačiau nutautimo pavojai kur kas didesni negu Juodajame kontinente, kur tikty mums susidurti tik su žemos civilizacijos žmonėmis; o P. Amerikos ispanų ir portugalų atžalos jau įrodė savo sugebėjimą gerai asimiliuoti vėlesnius kolonistus.

Visa tai turint galvoje, Draugiai Užsienio Lietuviams Remti drąsiai galėtų imtis pirmosios iniciatyvos paruošti pirmąją kolonizacijos planą ir sudaryti naujos kolonijos branduolį. Ir jei tik vieta bus tinkamai parinkta ir jei atsirad darbai atsidavusi nusimantanti vadovybė, tai galima būtų net spėti, kad iš mažo branduolio laisvoje erdvėje per ilgesnį laiką kultūros ir tautinių jėgų rezervas. Ta antroji Lietuva greičiausia turės likti mažiau ar daugiau savarankiška provincija po svetima vėliava, bet tai dar nekludys duvėm lietuviškom teritorijom nuosirdžiai draugauti, bendradarbiauti ir nelaimėse prisigelti.

Pati didžiausia kolonizacijai kliūtis — tai stoka pinigų. Bet šitas klausimas tektų risti tik jau turint prieš akis tam tikrą teritoriją ir žinant jos ūkišką aplinkumą ir stambiąsias problemas. Manytume, kad jau ateina laikas mūsų tautai ryžtis nugalėti ir stambias kliūtis ir iš savo žodyno išbraukti dejavimo žodžius.

Jaunosios kartos turi išpareigoti įgyvendinti drąsiausias tautos svajones ir varguose patirti nemirtingą džiaugsmą, laimėdamos kultūrai ir jaunai Lietuvai naujas erdves. Tikėkime, kad platesnės erdvės horizontai praplės ne tik mūsų pragyvenimo šaltinius, bet pagilins ir atvers naujas lietuviškos kūrybos versmes.

LIETUVOS GENIJUS IR DVASIOS MILŽINAS MIKALOJUS K. ČIURLIONIS

Rugsėjo 10 dieną visa Lietuva minėjo savo genijų ir dvasios milžiną Mikalojų-Konstantiną Čiurlionį. Tą dieną suėjo lygiai 60 metų nuo jo gimimo.

Jis gimė 1875 metais, Dainavos krašte, Varėnos miestelyje, neturtingo vargoninko šeimoje. Jo tėvas, Mikalojus pramokęs rašto ir skaitymo, apie aukštesnius sušmukus mokslus ne galvojo, nes neturėjo lėšų. Tačiau dar gana anksti jaunasis Čiurlionis linko į meną. Jis susidomėjo dr. Markevičiaus, kuris Mikalojų pradėjo mokyti muzikos. Čia ir pasireiškė jo nepaprasti gabumai. Dėl to dr. Markevičius jį rekomendavo kun. M. Oginskiui, kuris 14 metų Mikalojų pasiėmė sau save į Plungę. Ketverius metus jis grojo kunigaikščio rūmų orkestru.

M. Oginskis, pažinęs ir įsitikinęs neabejotinai Čiurlionio gabumais, leido jį mokyti į Varšuvos konservatoriją, kurią 1900 m. Mikalojus ir baigė. Čia besimokydamas, jis parašė pirmą savo muzikalinę poemą "Miškas" ir dvi harmonizacijas "Polonėz" ir "Fuga". Šie jo kūriniai visur turėjo didelio pasisekimo ir už juos M. K. Čiurlionis gavo vieną premiją. Tai paskatino kunigaikštį Oginskį dar daugiau padėti pasireiškusiems genijui.

EM. VILEISIENE PRISIMINUS

Dabar, mirus a. a. Emilijai Vileišenei-Jamontaitėi, manau, neprošalį bus šį tą papasakoti iš jos gyvenimo.

Kada keleta metų atgal buvo atvažiavus į Philadelphia ir apsisistojus pas Šv. Jurgio parapijos muzikos teorijos profesorių. Tačiau kun. M. Oginskio mirtis suardė visus jo planus, jis turėjo nutraukti mokslą.

M. K. Čiurlionis tapytį pradėjo turėdamas 30 metų amžiaus. Iš pradžių jis piešdavo tik atvirutes savo pažįstamiems. Kurį laiką buvo mokytoju dvejose paįsybos mokyklose. Tačiau metęs šį darbą, pradėjo savarankišką meno gyvenimą. Pirmieji jo tapybos kūriniai yra "Gifios muzika", "Laidotuvės" ir "Tvanas." Tai buvo drąsūs užsimojimai.

1907 m. Čiurlionis apsigyveno Vilniuje, kuriame buvo aktyvus lietuvių visuomenės narys. Jis daug prisidėjo steigiant Lietuvių Dailės Draugiją ir rengiant pirmąsias lietuvių meno parodas. Be to, harmonizavo dainas, organizavo lietuviškus chorus ir tt. Vasaromis važinėdavo po Lietuvą, paįsydavo kryžius ir rinkdavo sau reikalingą dailės medžiagą. Pasakoją, kad kurdamas savo paveikslus, jis dažnai tamsiame kambaryje prie drobės su teptuku rankose išstovėdavo daugelį valandų, visai pamiršdamas valgi ir poilsį. Toks dvasinis įtempimas, savo vaizduotės sukauptimas, priartinio katastrofą, kuri jau buvo nujaučiama: jis apsirgo proto liga. Kurį laiką dar gydydėsi Druškininkuose, bet tai nieko nepadaėjo. Daugiau kaip metus prisikankinęs ties Varšuva proto ligi sanatorijoje, mūsų genijus mirė 1911 m. kovo mėn. 31 d. Palaidotas Vilniuje, Rasų kapinėse. Atsikūrė su regimu pasauliu, nes jis visą gyvenimą Čiurlioniu būvo perankstas ir per žiaurus. Toks jau visų genijų likimas.

M. Čiurlionis buvo trišakis kūrėjas: dailininkas, kompozitorius ir poetas. Žinomiausias jis kaip tapytojas, nes šį jo kūrybos šaką yra gausingiausia. Jo tapybos kūriniai negalima išaiškinti ir atpasakoti. Juos reikia pačiam suprasti, matyti ir jausti, išgilinti ir dvasios pakilimo pasaulį, kuriame Čiurlionis gyveno. Jo kūriniai yra dvasingi ir mistingi. Juose vaizduojami kažin koki tolimi, nematyti pasauliai, kurie šviečia išminties spinduliais. Visuose savo tapybos kūriniuose Čiurlionis sprendžia sunkiai suprantamas, amžinas problemas. Juo ilgiau mes stovime prie jo paveikslų, juo aiškesnės mums darosi jų mintis, prieš mus atsiveria tos kūrėjo paslaptys, kurių pripuolamai negalima pastebėti.

Zymiausi jo kūriniai yra: "Rex", "Žalčių sonatos", "Chaosas", "Saulių sonatos" ir kiti. Šie jo kūriniai nežino jokios mokyklos, nes jis savarankiškas, pats

SVEIKATOS KELIU

Šį skyrių veda AMERIKOS LIETUVIŲ MEDICINOS MOKSLO AKADEMIJA

DARBĄ PRADEKANT

Sveikatos svarbą, brangumą, jos reikalingumą žmogui aiškinti ne-reikia. Tai yra savaimi aišku, kad nei vienas žmogus nenori būti ligoniu. Vienok, žmogui kai kuriuose atsitikimuose net labai dažnai priseina susirgti.

Kad žmogaus sveikatą žalojančio slibino — ligos — kiek galint daugiau išvengti, reikia pačiam žmogui žinoti, kaip tąją brangenybę — žmogaus sveikatą saugoti; kas yra jos priešai; kaip tą pinigais neperkamą turtą nepa-rasti, o, praradus, atgauti.

Ieškant šiuose klausimuose iš-eities, svarbiausiu daktu yra pa-žinti sveikatos priešus. Tik pa-žindamas priešą žmogus gali jo pasisaugoti. Ne kitaip yra su li-gomis, kurios yra didžiausiu žmo-gaus sveikatos priešu. Pažinti ligas, sąlygas prie kurių ligos pa-sireiškia, kuriomis ligos plečia-si; kiek viena liga yra pavojin-gesnė už kitą ne vien sveikatai, bet nemažiau gyvybei, yra svar-bus, pagrindiniai dalykai ir juos privalėtų žinoti kiekvienas lietu-vis.

Nuodugnesnė žinija apie ligas duos daugiau progos ne vien jų apsilenkti, bet sykiu bus dideliu gero veliančiu šalininku susir-gusiam. Namiškiai, žinodami bet kurio šeimos nario ligą ir jos pa-vojus, neatidėlios, bet priešin-gai paskubins ligoniu medikale pagalbą. Ligonis, vietoj gerti ko-kios ten nuo trejankos arba gero veliančio kaiminkos visokių be-vertės "čimčiberių" arbatėlę, gaus gydytojo pagalbą, kuomet liga yra, taip sakant, pačioje pradžioje ir kuomet pagalba ligoniu yra tikrai galima. Mėginimas dakta-rauti pačiam ligoniu, namiš-kiams arba kam nors iš kaimynų yra kviesliu giltinei užmegsti bi-čulystės ryšius. Žmogui reiktų atsiminti taisyklę, kad giltinė bi-čulystės su žmogui nepripažįs-ta.

Organizuotos žmonių grupės darbas yra sėkmingesnis, gausen-sis ir tuo žvilgsniu naudingesnis už pavienio žmogaus darbą. Ši taisyklė apima kiekvieną pašau-kimą. Medicinos daktarams, ku-rių rankose yra daugelio žmonių džiaugsmas ir laimingesnė ryto-žaus diena, ši taisyklė yra lygiai svarbi ir ji atitinka jiems visoje savo prasmės pilnumoje. Organi-zuotiems daktarams yra kur kas patogiau risti svarbius sveikatos klausimus spaudoje, negu pavie-niu, pamokinančių straipsnių pa-ėję darbas yra sėkmingesnis, gau-sesnis ir visais žvilgsniais nau-dingis.

Malonūs "Garso" skaitytojai tu-rės progos visiems rūpimais svei-katos klausimais pasiskaityti įdo-miu, pamokinančių straipsnių šio laikraščio skiltyse. Straipsnius pateiks daktarai—Amerikos Lje-tuvių Medicinos Mokslo Akade-mijos nariai.

Akademijos tikslas yra siekti medicinos moksle aukštumą ir są-moninti tąją brangią, naudingą ir kiekvienam reikalingą žinią mu-sų tautiečius. Akademijos nariai žino, kad lietuviai, turėdami pa-grandinį supratimą apie ligas, jų priežastis, ligų eigas, pasekas ir pavojus, galės žymia dalimi to-visia išvengti ir būti stipresniais šeimos nariais, galinčiais siekti didesne energija gyvenamosios laimės ir iš jos semti savo namams džiaugsmo.

Turėdama prieš save aukštą tikslą ir pirmoje vietoje lietu-vių gerovę, Amerikos Lietuvių Medicinos Mokslo Akademijs i-masi šio darbo ir su šios dienos "Garso" laida įveda sveikatos sky-rių ir kas ketvirtadienį teiks rim-tus, svarbius, naudingus, pilnus pamokinio straipsnius skyriuje užvardintame "Sveikatos Keliu."

Šia proga kviečiu gerbiamus "Garso" skaitytojus pasinaudoti gerais, nuosirdžiais, teisingais mūsų daktarų pamokymais ir pa-tarimais.

Dr. A. G. Rakauskas, A. L. M. M. Akademijos pirm.

ILGESYS

Esu mylėjęs visa, kas gražu gyvenime; esu saulėleidį Regėjęs; ir aušros praigiedrui Ranka palietęs; laumės juostą su Įvairumu dangaus spalvų esu Pasiekęs; paukščių keliu vidur-nakty Esu keliaavęs; dainiaus paslaptį Išrišęs; skynęs rožę su dygliu.

Esu patyręs miško dievišką Ramumą, ir prie žemės plakančios Širdies, kai kūdikis prie motinos Krūtinės prisiglaudęs; bet karčių Siūbavimas nakčia, lakštingalos "Sudieau," gegutės giesmė visados Man atneša galybes atminčių.

Bastinas

NAZIŲ BAUSMĖS VIENUOLĖMS

Berlinas, Vokietija. — Rugsė-jo 25-tą nazių teismas nubaudė Hiltrup, Vestfalijos, švenčiausios Širdies Jėzaus vienuolyno viršininkę Elizabeth Schulte viena metais kalėjimo ir užsimokėt 30,000 markių (apie \$12,000) pini-gais.

Vienuolė nubaudė už tai, kad tarp 1932 ir 1934 metų perkėlus 212,000 markių priklausanti vienuolyno fondui į Holandiją.

To paties vienuolyno generalė prokuratorė Therese Dreier nu-bausta 7 mėnesiais kalėjimo ir 10,000 markių (apie \$4,000) pini-gais.

Taip pat ir Šv. Širdies vienuo-lynas turės sumokėt 15,000 mar-kių bausmės.

Sheridan, Wyoming. — Rugsė-jo 27-tą sudužusio ir sudugusio bi-plano griuvėsiuose rado dviejų vyrų ir jaunos merginos kūnus. Žuvo Miss Margaret True, L. C. Terry ir pilotas E. E. Dildine.

"GARSO" SPAUSTUVĖ

Atlieka Visokius SPAUDOS DARBUS Mums pavedami spaudos darbai padaromi greitai ir prieinama kaina.

Visi Esti Patenkinti Svariu Darbu

Iš kitų miestų prisųsti darbai atliekami laiku.

Susivienymo kuopos ir nariai nepamirškite savos spaustuvės.

Spaudos darbus siųskite šiuo adresu:

"GARSAS" 73 EAST SOUTH STREET (P. O. Box 32) WILKES-BARRE, PA.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. Catholic Alliance of America)

73 E. South Street, Wilkes-Barre, Pa.

Laiškai siųsti: P. O. Box 32. Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

Kun. J. Kasakaitis, Dvasios Vadas, 64 Church St., Pittston, Pa.
 L. Šimutis, Prezidentas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
 J. Stulgaitis, Vice-Prezidentas, 122 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
 J. B. Saliūnas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
 V. T. Kvietkauskas, Išdavininkas, 375 W. Academy St., Wilkes-Barre, Pa.
 J. Joneika, Išdo Globėjas, 31 Sand St., Pittston, Pa.
 K. A. Vencius, Išdo Globėjas, 19 Cross St., Lawrence, Mass.
 Vincas Krikščiūnas, M. D., Dr. Kvot., 1711 N. Main Ave., Scranton, Pa.

KONTROLES KOMISIJA

1. Antanas Vaitkevičius, 56 Sheridan St., Wilkes-Barre, Pa.
 2. Juozas Purickis, P. O. Box 387, Forest City, Pa.
 3. Juozas Macūlis, 8656 — 85th St., Woodhaven, N. Y.

STATUTŲ KOMISIJA

1. Yurgis Tumasonis, 222 S. 9th St., Brooklyn, N. Y.
 2. Petras P. Muliolis, 6606 Superior Ave., Cleveland, Ohio.
 3. Elžbieta Paurazienė, 14030 Wark Ave., Detroit, Mich.

TEISMO KOMISIJA

1. Vladas Palūpis, 133 N. Main St., Pittston, Pa.
 2. Simanas Galinis, 115 Putnam Street, Scranton, Pa.
 3. Saveras Marozas, 605 Spruce St., W. Pittston, Pa.

SVIETIMO KOMISIJA

1. Kun. Antanas Milukas, Brooklyn, N. Y.
 2. Tamas Šeimis, 1540 E. 65th Place, Chicago, Ill.
 3. Kun. Juozas Simonaitis, 214 Ripley Pl., Elizabeth, N. J.

LABDARYBĖS KOMISIJA

1. Petras Montvila, 251 Etna St., Brooklyn, N. Y.
 2. Juozas Čekys, 8 Wood St., Pittston, Pa.
 3. Vincas Miliuskas, P. O. Box 599, Forest City, Pa.

IŠ KUOPŲ DARBUOTĖS

LRKSA 4 APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Pereitą sekmadienį, rugsėjo 29-tą, Pittstone, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje įvyko L. R. K. S. A. 4-tos apskrities bertaininis susirinkimas.

Atidarė apskrities pirmininkas Juozas Venslauskas 2-tą val. po pietų.

Maldą sukalbėjo LRKSA Dvasios Vadas, vietos klebonas kun. J. Kasakaitis. Po maldos pasakė trumpą kalbą. Tarp ko kito priminė, kad Susivienymui kitą metų sueis 50 metų gyvavimo ir veikimo sukaktuvės. 4-ji apskritis yra didžiausia iš visų apskričių ir jai vertėtų svarstyti ir planuoti, kaip tą jubiliejų paminėti. Toliau ragino kreipti didžiausią dėmesį į jaunimą, be kurio organizacija neturės ateities.

Pirmininkas padėjo kun. J. Kasakaitiui už gerą kalbą.

Tvarkos žiūrėtoju išrinktas vietinis Ignas Leškauskas.

Į mandatų komisiją išrinkti: Ant. Agurkis, P. V. Zdanevičius ir Juozas Joneika.

Mandatų komisijai tikrinant mandatus, sekretorius Silvestras Pileckis perskaitė pereinamo susirinkimo protokolą. Protokolas priimtas, kaip skaitytas.

Mandatų komisijai išsiskaus delegatus, pasirodė, kad iš 16 kuopų dalyvauja 34 delegatai; taip pat apskrities valdyba: pirmin. Juozas Venslauskas, vice pirmin. Pr. Jurevičius, sekr. Silv. Pileckis, išdin. — P. Stravinskas, išdo globėjas — V. Leliokas ir P. V. Zdanevičius, Centro Išdavininkas Vincas Kvietkauskas. Išdo Globėjas Juozas Joneika, Daktaras Kvotėjas dr. V. Krikščiūnas ir redaktorius M. Zujus. Komisijos raportas priimtas vienbalsiai.

Raportai.
 Pirmin. J. Venslauskas raportuoja apie išvažiavimą — liepos 4-tos ir rugpjūčio 11-tos, kurių pasisekimui pirmin. yra daug pasidarbavęs. Jo raportas priimtas vienbalsiai.

Vice-pirmin. Pr. Jurevičius raportuoja, kiek jis yra pasidarbavęs, ypač išvažiavimų surengime. Raportas priimtas.

Sekr. S. Pileckis raportą išdavė raštu, smulkiai nurodymas išvažiavimų pajamas ir išlaidas.

Išdavininkas P. Stravinskas ir išdo globėjas V. Leliokas ir P. V. Zdanevičius patvirtino, kad visos apskaitos yra tvarkoi.

Įnešta ir paremta, kad raportą priimt, kaip išduotas. Vienbalsiai.

mui, kuris įvyks gruodžio pabaigoj.

Pirmininkas J. Venslauskas raportuoja apie ateinančių metų išvažiavimą Sans Souci parke. Nurodo, kad yra reikalingas išankstas susitarimas su parko savininkais. Susirinkimas apsvaistęs nutarė ir pavedė apskrities valdybai rengti išvažiavimą bendrai su "Garsu" 1936 metų birželio 21-mą Sans Souci parke.

Vice pirmin. P. Jurevičius kalba apie pritraukimą prie apskrities kuopų, kurios nepriklauso. Pavesta valdybai tuo reikalu pasiirinti.

J. Žekas siūlo išnešti protesto rezoliuciją prieš Vokietijos puolimą ir siekiamą atplėšti Klaipėdą. Redaktorius M. Zujus nurodo, kad prieš protestų bangos turi prisidėti visi Amerikos lietuviai. Vienbalsiai nutarta ir pavesta valdybai tokią protesto rezoliuciją nusiųsti Tautų Lygai ir kitoms atitinkamoms institucijoms.

Dienotvarkė išsibaigęs, pirmininkas padėkojęs už gražų užsilankymą ir rimtą reikalų svarstymą susirinkimą uždarė 4:50 vakaro.

WASHINGTON DEPOT, CONN.

205 Kuopos Nariams

LRKSA 205 kuopa laikys mėnesinį susirinkimą spalio 6-tą. Visi nariai kviečiami skaitlingai susirinkti ir atsinešti naudingi ir gerų sumanymų dėl Conn. apskrities suvažiavimo, kuris įvyks spalio 20-tą Pocono, Conn.

Geras pavyzdys, kad mūsų apskrities mažosios kuopos gerai gyvuoja. Nors darbininkų tarp daug neturime, bet darbą stengiamės atlikti taip, kaip ir didžiųjų kolonijų kuopos, o gal ir geriau. Tai patartina visoms mažosioms kuopoms rinkti kuo daugiausia atstovų apskrities suvažiavimui ir daug sumanymų atsivežti, kad didžiosios kuopos matytų mažųjų kuopų pasiūlymus organizacijos gerovei.

205-ta kuopa jau apie du metus populiarizuoja labai naudingą sumanymą palaikymu narių prie LRKSA. Tai yra Pagalbos Fondas. Tas sumanymas du kartus buvo įneštas apskrities suvažiavimui ir jį pereitą seimą. Mūsų Pagalbos Fondo sumanymas buvo aiškintamas organe "Garsas". Dabar laikas jį svarstyti.

Patartina visoms kuopoms ir apskričiai suvažiavimams nenustumi šį sumanymą į šalį, o visada svarstyti pirmiausia.

A. Krikščiūnas

WORCESTER, MASS.

LRKSA 222-41 Kuopos Piknykas

LRKSA 222-41 kp. piknykas įvyks sekmadienį, spalio 13, 1935, Maironio parke. Šis piknykas yra rengiamas Massachusetts apskrities naudai. Yra rengiamas visų Mass. narių susitarimu, o pelnas eina apskrities išdavi.

Mūsų 222-41 kp. tą savo kvotą ir atlieka ir kitam Mass. apskrities susivažiavimui priduosime.

Tad noriu kreipti dėmesį visų LRKSA 222-41 kp. narių, kad pasistengtume visi dalyvauti, taipgi ir 222-98 kp. broliai sesutės dalyvaukite su mumis. Ačiū už praėjusį piknyką, kurį jūs taip parėmėte.

Kviečiam visus Worcesterio ir apylinkės lietuvius dalyvauti mūsų rengiamam rudeniniam pasilinksminimui. Nesibijokite, kad oras jau vėsus. Žinote, kad Maironio parke yra pastogė, turi visus patogumus ir ar lyja ar sniegint, parengimas nėra pavojus.

Bus muzikantai ir šokiškai galės gerai pasilinksinti. Gėrimų ir valgių kiek norėsite.

Rengėjai

SHENANDOAH, PA.

LRKSA 40-tos kuopos susirinkimas

bus spalio 6-tą pirmą valandą po pietu bažnytinėje svetainėje. Prašom kuoskaitlinėms visus narius atsilankyti. Valdyba

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

ELIZABETH, N. J. — 3-čios kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną tuoj po sumai.

BRIDGEPORT, Conn. — 9-tos kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną šv. Jurgio parapijos svetainėje tuoj po pamaldų.

PHILADELPHIA, Pa. — 10 kp. susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną tuoj po sumos šv. Kazimiero paravetainėje.

BALTIMORE, Md. — 13 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną šv. Alfonso parapijos svetainėje tuoj po sumos.

WILKES-BARRE, Pa. — 14 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną po paskutinių pamaldų parapijos svetainėje, kamps South ir Meade Sts. Visi nariai yra prašomi atsilankyti.

TAMAQUA, Pa. — 18-tos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną tuoj po sumos bažnytinėje salej. Svarbu visiems nariams dalyvauti.

PHILADELPHIA, Pa. — 20 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną šv. Jurgio parapijos mokyklos rastišnė kambary.

KENOSHA, Wis. — 22-tos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną bažnytinėje salej tuoj po pamaldų. Kviečiame visus atsilankyti.

HASTINGS, Pa. — 23-čios kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną pas Motiejų Laukaitį 1 val. po pietų.

ROSELAND, Ill. — 33-čios kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 12:30 val. po pietų Visu Šventu parapijos mokyklos kambary num. 4.

CHICAGO, Ill. — 39-tos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 3-čia valandą po pietu, 5436 South Wentworth St. svetainėje. Malonėkite visi nariai susirinkti.

GRAND RAPIDS, Mich. — 54 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną tuoj po sumai parapijos mokyklos kambary.

BAYONNE, N. J. — 60 kuopos susirinkimas bus spalio 9-tą dieną parapijos svetainėje, 15 E. 23rd St. Bayonne, N. J., 8-tą valandą vakare.

SHEBOYGAN, Wis. — 62 kuopos susirinkimas bus spalio 13-tą dieną bažnytinėje salej po mišų.

RACINE, Wis. — 67-tos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną tuoj po sumos, bažnytinėje salej, 815 Park Ave.

OLD FORGE, Pa. — 70-tos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 1 val. po pietu svetainėje po num. 401 Sussex St., Old Forge, Pa.

ST. LOUIS, Mo. — 82-tos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną tuoj po pamaldų, bažnytinėje svetainėje.

SCRANTON, Pa. — 83-čios kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną po pamaldų, šv. Juozapo parapijos svetainėje. Kviečiame narys prašomas ateiti ir užsimokėti savo duokles.

HAZLETON, Pa. — 90-tos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną pas Mrs. K. Neiveras, 13 E. Broad St., W. Hazleton, Pa., 2 val. po pietų.

CHICAGO, Ill. — 101-mos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną Dievo Apaizdos parapijos mokyklos kambary. Pradžią 1 val. po pietų.

DUQUESNE, Pa. — 102 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną pas Musneckį Juozą, 45 North Third St. 1 val. po pietu. Visi nariai malonėkite dalyvauti ir užsimokėti mėnesines duokles.

BRADDOCK, PA. — 105 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną tuoj po pamaldų, bažnytinėje svetainėje. Malonėkite visi nariai atsilankyti ir užsimokėti duokles. Taipgi nepamirškite atsivesti naujų narių.

MASPETH, L. I., N. Y. — 108 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną Kaimiško Viespaties Jėzaus parapijos svetainėje tuoj po sumos.

BRŪOKLYN, N. Y. — 115 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną tuoj po sumai, šv. Jurgio parapijos svetainėje, 207 York St. Visi nariai malonėkite ateiti ir užsimokėti duokles. Nepamirškite pakalbinti ir naujų narių.

NEW HAVEN, Conn. — 116 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną tuoj po pamaldų, bažnytinėje svetainėje. Svarbu visiems nariams dalyvauti.

MANCHESTER, N. H. — 119 kp. susirinkimas bus spalio 13-tą dieną 2 val. po pietu. 153 Manchester St., 2 val. po pietu.

SPRINGFIELD, Ill. — 121 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną bažnytinėje salej tuoj po sumai. Nariai, teikisite atsilankyti, naujų kandidatų atsivesti ir užsimokėti užvilktas duokles.

WESTERNPORT, Md. — 131 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 2 val. po pietu pas V. Puskūną (name). Visi nariai malonėkite atsilankyti.

BRŪOKLYN, N. Y. — 134 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną Karalienės Angelių parapijos salej tuoj po sumos. Visi nariai ir narės malonėkite ateiti susirinkimui ir nepamirškite savo draugų atsivesti.

CLEVELAND, Ohio. — 142 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną šv. Jurgio parapijos mokykloj, 7:30 val. vakare.

SPRING VALLEY, Ill. — 146 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 2 val. po pietu, bažnytinėje salej. Nepamirškite atsilankyti ir užsimokėti savo duokles.

CAJUMET CITY, Ill. — 149 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną Juozo Prakaičio studijos salej 3 val. po pietu.

SCRANTON, Pa. — 155 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną po pamaldų šv. Mykolo parapijos bažnytinėje svetainėje.

PITTSBURGH, Pa. — 158 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną tuoj po sumai šv. Kazimiero parapijos mokyklos kambaryuose.

CHICAGO, Ill. — 169-tos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną parapijos mokyklos kambaryuose 1-mą val. po pietu.

COLLINSVILLE, Ill. — 161 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 1 val. po pietu, bažnytinėje svetainėje.

HARRISON, N. J. — 165 kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 7 val. vakare pobaznytinėje svetainėje. Visi nariai dalyvaukite.

DETROIT, Mich. — 190-tos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną šv. Jurgio parapijos mokykloj. Pradžią tuoj po sumos.

DAYTON, Ohio — 191-mos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 3-čia val. po pietu šv. Kryžiaus parapijos svetainėje.

Washington Depot, Ct. — 205 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 2 val. po pietu pas Al. B. Krikščiūną. Malonėkite visi nariai ateiti.

W. FRANKFORT, Ill. — 207 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną tuoj po sumos pas Joną Norusį.

KINGSTON, Pa. — 209-tos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 1 val. po pietu bažnytinėje salej.

DETROIT, Mich. — 230 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 12:30 val. po pietu, šv. Petro parapijos svetainėje, Longworth ir Muldane St.

STUBENVILLE, Ohio. — 253 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 3 val. po pietu L. B. K. svetainėje, 428 So. 7th St.

HARVEY, Ill. — 255-tos kuopos susirinkimas bus spalio 10-tą dieną 7:30 vakare pas imanų rastišniką M. Sadauskas, 509—154 St., Harvey, Ill.

WILSONVILLE, Ill. — 264 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną kp. pirmininko A. Simino namuose.

PINGHAMPTON, N. Y. — 270 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 2 val. po pietu, Ukrainiečių svetainėje, 43 Downs Ave.

TAYLORVILLE, Pa. — 272 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 2 val. po pietu.

PROVIDENCE, R. I. — 273 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną tuoj po sumos, bažnytinėje svetainėje. Malonėkite visi nariai susirinkti.

SAGINAW, Mich. — 274 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 12 val. paprastoj vietoj. Visi malonėkite ateiti ir užsimokėti savo duokles.

NEWTON FALLS, O. — 284 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 2 val. po pietu.

CANTON, Ohio. — 288-tos kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 2:00 po pietu po num. 2240 Winfield N. E.

MIDDLEPORT, Pa. — 302 kp. susirinkimas bus spalio 6-tą dieną pirmą valandą po pietu V. Lazausko salej.

NANTICOKE, Pa. — 234 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 1:30 val. po pietu pas kuopos sekretorių K. Kvedaravičių, 809 S. Hanover St., Nanticoke, Pa.

BRANDFORD, Conn. — 242 kuopos susirinkimas bus spalio 6-tą dieną 1:30 val. po pietu, pobaznytinėje svetainėje. Visi nariai malonėkite ateiti ir užsimokėti savo mokesčius. Kurie neateis ir susirinkimui — turės užsimokėti 60 centų baudmės. Taip yra kuopos nutarta.

NEKROLOGAI

PHILADELPHIA, PA.

A. a. Juozas Norbutas

Juozas Norbutas, LRKSA 10 kp. narys, priklausęs prie organizacijos 24 m., atsisakė su šiuo pasauliu rugsėjo 7 d.

Rugsėjo 11-tą po iškilmingų pamaldų Šv. Kazimiero bažnyčioj palydėtas į šv. Kryžiaus kapines.

Reiškiame gilius užuojautos sūnui kunigui S. Norbutui, jaunesniam sūnui Kazimerui ir dukterei Onai Valaitienei.

J. Šefeltaitė, 10 kp. rašt.

SHENANDOAH, PA.

4-tos kuopos nariams

Susirinkimas bus spalio 13, 1935, tuojau po sumos Levanavienės salej, kamps Coal ir West gatvių. Malonėkite visi nariai ir norės pribūti į šį susirinkimą, nes yra svarbių reikalų ir jums bus pranešta, kaip mūsų kuopos nariai stovi centre.

Narių gerovė reikalauja lankyti kuopos susirinkimus ir laiku užsimokėti duokles.

Kurie nepribūsi į susirinkimą, tai paskui nerūgokite ir pasivėlavę teikisite ateiti po šiuo numeriu: 21 W. Oak St., Shenandoah, Pa. Kuopos Valdyba

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiūri AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA

APSAUGOJIMAS VAIKŲ NUO APKREČIAMŲ LIGŲ

Rašo DR. S. BIEZIS, Chicago, Ill.

Palyginamai, dar visai nesenoj mis bendravusiais su ligoniu, atpraity vaikų apkrečiamosios ligos būdavo veik nesulaikomos. Epidemijos būdavo paprastos atsitikimas. Medicinos mokslo vietatinis įrankis kovoti su šiomis ligomis būdavo tik karantinas, atskyrimas ligonių nuo sveikųjų, kad pastarieji nesusergtų. Gi ligonių gydymas dar mažesnių pasėkų duodavo. Užtat nereikia stebėtis, kad mirtingumas būdavo labai aukštas, kad ir prie geriausios tuolaikinės priežiūros.

Čia ypatingai turiu mintyje sekamas apkrečiamas ligas: raudai, skarletina, difterija ir kokliušas. Jos visos yra labai rimtos bei kitus apkrečiančios ligos, kurios turi ypatingą gana smarkiai plisti iš apylinkės į apylinkę, kartais net pasiekdamos pandemiko laipsnio. Mirtingumo nuošimtis visados aukštas ir prie geriausios aplinkybių, o ką jau bekalbėti, kur ligoniai būdavo paliekami likimo globoje. Anaipol, ne visi išgyjusių jausdavosi laimingais dėl pasireiškusiuju įvairių komplikacijų. Iš jų dažniausios būdavo: širdies sužalojimai, inkstų įdegimai, apkurtojimas ir panašiai. Šios komplikacijos savaime yra labai rimtos ligos, kurios dažniausia esti visai nepagydomos. Taigi iš šitokių vaikų jau niekadus nebeišaugo sveiki vyrai ir moterys, nes jie turės pasilikti paliegaliais visą savo amžių.

Čia noriu atkreipti dėmesį į tai, kad šios ligos gali būti pavojingos, kaip jos sužaloja ir sveikiausius vaikus, jau visai nebeskaitant mirčių. Tėvams apie tai yra būtina turėti nuoseklus supratimas, kuriuomi pasinaudojant daug sunkių susirgimų bus išvengta. Apie šias ir kitas paprastesnes ligas turėti pagrindinį žinojimą yra taip lyginai tėvų tiesioginė pareiga, kaip kad savo vaikus auginti ir juos apmokyti. Tik šitaip tegalima tikėtis gerų pasekmių ir kuo mažiausio skaičiaus susirgimų.

Zmogus ištiktais bėdos, ar šiaip jau bile kokios nelaimės, stengiasi išieiti iš jos su mažiausia nuostoliu. Mat, anaipol ne kiekviename atsitikime galima ligonį išgydyti, kad ir dedant geriausias pastangas bei prie idealių aplinkumų. Juk liga ligai nelygi ir taip pat kiekvienas žmogus skirtingas. Yra gana teisingai sakoma, jei žinojume, kame nelaimė glūdi, tai jos apsilenkume. Jei žinojume, kur liga užpuols, ten neitume. O tokis žinojimas tik retesniais sumetimais tegali būti iš anksto numatyta. Praktiskiausia ir saugiausia būtų iš anksto apsirūpinti, kad neapsikrėtus čia kalbamomis ligomis. Šiandien medicinos mokslui yra žinomi net du būdai tam tikslui pasiekti.

Pirmas, tai taip vadinamas kvantinatas. Susirgusį asmenį skyiu su visais kontaktais, t. y. asmeni-

mis bendravusiais su ligoniu, atskiriama nuo visų sveikųjų tam tikrą laiką, kad ligai nedavus progos plėstis. Šis būdas gerokai pasekmingas, nes neduoda epidemijoms pasireikšti. Iš kitos pusės jis yra, reikia pasakyti, gana neparankus ir net žymiai iškaštingas. O pačiam ligoniui, tai nieko gero nepadaro. Karantinavimas ligonio su visais įnamiais bėgy 4-5 savaitių sudaro daug klėblumų, nes nei vienam iš pirkėjos visai neleidžiama išieiti. Tai gi ir iš darbo prisena tiek pat laiko sugaišti. Kontaktai taipgi karantinuojami bent porai savaičių, nes jie turi daug galimybių susirgti ta pačia liga. Aiškūs daiktas, kad šis būdas (karantinas), daug geresnis, negu nesulaikomų epidemijų pasireiškimas.

Antras, tai skiepijimo pagalba. Tinkamai įskiepytas asmuo esti veik pilnai apsaugotas nuo susirgimo ta liga, prieš kurią jis buvo skiepytas. Tokis apsaugojimas tiesiasi per ilgus metus. Žinoma, skiepijimas turi būti nepavojingas, lengvai atliekamas ir efektingas. Skiepijimą medicinos mokslas jau yra suradęs prieš keletą pavojingiausių apkrečiamų ligų. (Bus daugiau)

CHICAGO, ILL.

(Marquette Park)

LRKSA 163 kp. svarbus mėnes

JAUNIMO KAMPĖLIS

YRA ŠALIS...

Yra šalis, kur upės teka Linksmi tarp girių užiančių. Ir meiliai tarp savęs šneka Prie giesmininkų vėversių.

Ten prakaitas apliečia žmones Prie vasaros sunkių darbų Ir prastas parėdas marškonis Apendgria sąnarius visų.

Bet tave meiliai pavaišina, Kaip tik nueisi į svečius, — Ten tave myli, valgydina, Kiek tiktai leidžia išteklius.

Ir graškiosios tos šalies merginos Ten žydi vis kuonopuikiau... Šalis ta Lietuva vadinas. Bet aš — neilgai ten buvau...

Atsimenu, kada į guolį Saulutę prašo vakarai, Ir gieda lietuviai varguoliai, Nes pabaigti dienos darbai...

Kaip tasyk mergos veidą skaistų Prie rūtų lenkia kvepiančių, Dainuodamos, jas meiliai laisto, Lelijų skinas žydinčių...

Atsimenu, kaip vakar's šiltas Po vasaros kaitrios dienos Ir oras, ramumu išpiltas, Nenoroms traukia prie dainos...

Kaip tasyk varpas sunkiai gaudžia Ir užgirdėt toli, toli... Senai jau paukščiai medžiuos' snaudžia.

Bet pats užmigti negali... Kaip upės vandens mintys teka, Idėjos reikišias galvoj; Gamta su tavim, rodos, šneka: "Gražu, gražu mūs Lietuvoj..."

O, tėviške! koks mielas kraštas, Kurio taip netekau ūmai, — Tu neišreikš nė vienas raštas, Tą pasakys vieni jausmai...

LEISKITE Į TĖVYNĘ

Leiskit į tėvynę Leiskit pas savus Ten pradžiugs krūtinė, Atgaivins jausmus.

Pirm negu aušrėlė Skaisti užtekės, Ten nauja dainelė Mano suskambės.

Čia jausmai man žūva, Kalinij širdis, Leiskit į Lietuvą — Akys ten nušvis.

Medžių kad ūžimas Giedančiam pritar, Šventas įkvėpimas Dainas jums sutvers.

Svetima padangė Nemaloni, ne... Tėviškę aš brangią Vis regiu sapne.

Nemuną dabina Puikesni žiedai, Širdį ten ramina Meilesni jausmai.

ALKOLIO HIMNAS

Kur tik koją keliu, Kaip gyvatę geliu Iraptmdau tuoj sveiką ten protą, Mano baisūs nuodai — Žūsta luomai, vandrai, Kur tiktai mano valdymo plotai. Aš per savo nuodus Sėju pikta, vaidus, Kur tik aš ten ir skurdas be galo. Aš vienybę ardau Ir pasaulį valda, Nors pasaulis ir skursta, ir šala.

Lietuvos Istoriniai Atsitikimai Spalių Mėn.

1252 m. 1 d. D. L. kunigaikštis Mindaugas apsvainikavo Lietuvos karaliaus vainiku.

1430 m. 27 mirė Trakų pilyje D. L. Kunigaikštis Vytautas. 1793 m. gimė Lietuvos istorikas Simanas Daukantas.

1920 m. 9 d. gen. Želigovskio kariuomenė užėmė Vilnių.

STUDENTŲ KUOPA GERAI GYVUOJA

SCRANTON, Pa. — Šv. Juozapo parapijos studentų kuopa laikė savo mėnesinį susirinkimą rugsėjo 5 dieną, 1935 m. Šiame susirinkime buvo nartata turėti šokį (Initial Dance).

Mūsų kuopa neseniai suorganizuota, bet labai gražiai ir sekmingai veikia.

Sokis įvyks spalį 10, 1935 m. Šv. Juozapo parapijos mokyklos svetainėj. Gros geriausias orkestras.

Ižanga dėl tokio gražaus vakarėlio tik 26 centai. To vakaro surengimui į komisiją išrinkti šie asmenys: Ona Janušaitė, Marijona Andriukaitytė, E. Klebauskaitė, Marijona Venzlauskaitė ir Elena Aponaitė.

Prašome visus o visus atsilankyti į šį vakarą. Vytautas Žemaitis

STUDENTŲ SKRITULIŲ RATELIS

Waterbury, Conn.—Šiomis dienomis studentų skritulių (bowling) ratelis, kuris gyvuoja jau ketvirtį metų ir susideda iš lietuvių vaikų ir lietuvių vėl pradėjo veikti. Jau turi 50 narių ir keletą naujų, kaip tai Liutkūnė, Inkračiūtė, Jarmalaite, Šnirpūnaitė, Stradauskaitė ir kitas. Prieita skemadienį pradėjo žaisti. Puiku! Mes, studentai ir studentės, šią žiemą turėsime begalo daug fonų.

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS SKAIČIAIS

V. D. Universitete Yra 459 Asmenys Personalas

Paskutinėmis žiniomis, Vytauto D. universiteto personalo yra 459 asmenys, būtent: 95 mokslo vyresnieji nariai, 127 — mokslo jaunesnieji nariai, 52 — padedamojo ir 160 priv. doc.; techninio personalo — 160. Atskirose srityse dirbančių yra: administracijoje — 111, bibliotekoje — 19, teologijos-filosofijos fak. — 28, evangelikų teologijos fak. — 5, humanitarinių mokslų — 43, teisių — 26, matematikos-gamtos — 62, medicinos — 110, technikos — 55.

Kiek Kuriais Metais Buvo Studentų

Dabartinis Vytauto Didžiojo universitetas yra kiekvienais metais turėjęs šitiek studentų: 1922 m.—1168, 1923 m.—1380, 1924 m.—1795, 1925 m.—2105, 1926 m.—3054, 1927 m.—3583, 1928 m.—4004, 1929 m.—3988, 1930 V. D. m.—4097, 1931 m.—4475, 1932 m.—4553, 1933 m.—4,277 ir 1934 m.—3,708.

Jau Pripažinti 1869 Aukštojo Mokslo Diplomai

Vytauto Didžiojo universitetas yra jau pripažinęs šitiek aukštojo mokslo diplomų: teologijos-filosofijos fakultetas—356, evangelikų teologijos fakultetas — 18, humanitarinių mokslų fak.—120, teisių fak.—635, matematikos-gamtos fak.—134, medicinos fakultetas—504 ir technikos fakultetas—102. Atskirais metais duota diplomų: 1924 m.—37, 1925 m.—51, 1926 m.—102, 1927 m.—156, 1928 m.—148, 1929 m.—219, 1930 V. D. m.—168, 1931 m.—160, 1932 m.—224, 1933 m.—293 ir 1934 m.—311.

Mergaitės garbė — visas jos turtas, brangesnis už didžiausią paveldėjimą.—Šekspyras.

Svarbiausias žmogui dalykas—mokėt save valdyt.—Goethe.

Ne jėgu trūksta žmonėms, bet valios.—V. Hugo.

UŽSIENIO LIETUVIŲ ŠVIETIMO REIKALAI

Iš Paskaitos I-jam Pasaulio Lietuvių Kongresui, Įvykusiam 1935 m. rugpjūčio mėn. 11—17 d. d. Kaune

I. Mūsų problema. II. Kaip yra. III. Kaip turėtų būti.

Kad mūsų bočiai viduramžiuose neįvertino pakankamai savo tautiškių brangenybių ir savo jūros, buvo ta paseka, kad, kai atgijusi tauta po Didžiojo Karo atgavo savo nepriklausomybę ir prisijungė Klaipėdos kraštą, Lietuvos respublikos ribose buvo tik 45 proc. visos lietuvių tautos. Kiti lietuviai buvo išsiblaškę po visą pasaulį.

Aišku, kad Lietuva negali savo išieivių atsizadėti. Jeigu didžiulės ir galingos tautos neatsizada savo vientaučiui, gyvenančių kituose kraštuose, juo labiau negali to daryti mūsų tauta, kuriai istorijos bėgis tiek buvo nepalankus, jog ištisas mūsų gentis išsiterpė svetimųjų jūroj. Patys atgiję turime saugoti gyvybę ir sveit gyvenančių mūsų brolių.

Daug yra priemonių žmones šviesti ir auklėti: šeima, mokykla, bažnyčia, spauda, organizacijos, įvairios mokslo ir meno įstaigos ir t. p. Lengva tačiau suprasti, jog mokykla yra svarbiausioji ir galingiausia priemonė žmones šviesti bei auklėti. Čia šviesa gaunama tinkamiausiu amžiaus laikotarpiu — gražioje jaunystėje, kada vos atbudęs žmogaus protas veržiasi į žinijos sritį, kada atmintis ir kitos dvasinės jėgos dar nė kiek neįvargintos; čia ir charakteriui ugdyti yra daug galimybių ir progų.

II.

Mokyklų atžvilgiu matome didžiausią skirtumą tarp Lietuvos ir kitų mūsų brolių gyvenamų kraštų. Sava valstybė duoda maksimumą galimybių išauklėti jaunąsias lietuvių kartas tautai pagaidaujamoji dvasioje; tuo tarpu kada išieivių kraštai jų galimybių palyginamai nedaug teduoda. Jeigu aukštos kultūros kraštuose normaliai imant apie 20 procentų visų gyventojų yra laikomi mokyklinio amžiaus, tai iš puspenktu milijono pasaulio lietuvių 900,000 turėtų auklėtis savose mokyklose. Iš jų laisvos Lietuvos mokyklose turėtų būti 500,000 (skaitant čia ir Lietuvos mažumas), okupuotoje Rytų Lietuvoje savas mokyklas turėtų lankyti 200,000 vaikų, J. A. Valstijose — 150,000, Rytprūsioje — 20,000, Sovietų Rusijoje — 8,000, Brazilijoje — 7,000, Argentinoje — 6,400, Latvijoje — 6,000, Urugvajuj — 2,000, Anglijoje — 1,480, Kanadoje — 3,000, Lenkijoje — 400, Pietų Afrikoje — 80, Šanchajuj — 80, Harbine — 50, Australijoje — 40, Prancūzijoje — 40, Suomijoje — 20, Estijoje — 20, įvairiuose kituose kraštuose 80.

Tačiau prie to pilnoji ir idealus skaičius labiausiai prisiraitina tik Lietuvos mokyklos. Oficialiais 1933—34 mokslo metų duomenimis Lietuvos mokyklas lankė 301,398 jaunuoliai, arba 60 procentų mokyklinio amžiaus vaikų (nuo 7 iki 15 metų). Kai susilaikysime šešių skyrių pradžios mokyklos — tasai procentas dar žymiai pakils; atrodo, jog Lietuvos

Savo skaičiųvinių pagrindan mes imame tuos lietuvius, kurie jau namie savo kalbą, bet dar išlaikė lietuvišką tipą ir papročius. Su tais pasaulyje lietuvių prisikaime per penktą milijoną. Jie skirstosi taip: Nepriklausomoje Lietuvoje 80.6 proc. visų jos gyventojų, t. y. iš 2,500,000 maždaug 2,000,000; Okupuotoje Rytų Lietuvoje apie 1,000,000; J. A. Valstijose apie 750,000; Rytprūsioje apie 100,000; SSSR apie 40,000; Brazilijoje — 35,000; Argentinoje — 32,000; Latvijoje — 30,000; Urugvajuje — 10,000; Anglijoje — 7,400; Kanadoje — 15,000; Lenkijoje — 2,000; Pietų Afrikoje — 400; Šanchajuj — 400; Harbine — 300; Australijoje — 200; Prancūzijoje — 200; Suomijoje — 100; Estijoje — 100; be to išsiblaškusių no kitus kraštus — apie 400. Iš viso 4,521,500. Išskyrus vačių Lietuvą, visų kraštų lietuvių skaičius nėra visiškai tikras, o tik numanomas. Žinios imtos iš knygos "Pasaulio Lietuviai" red. P. Ruseckas.

valstybei nesudarys perdidelių sunkumų ir prais nedaug laiko, kad visas mokyklinio amžiaus (7-15 m.) jaunimas lankyto mokyklas. Priverstinai pradžios mokslą Lietuvoje įvedus, faktiškai jau ir dabar veik visi Lietuvos vaikai lanko pradžios mokyklas. Jei mokyklinį amžių skaityti nuo 8 iki 12 m. tada mokyklas lankančių skaičius siektų bent 95 proc. Mūsų mokyklų reforma, reikia manyti, eis ta pačia kryptimi, kaip ir kituose kraštuose, t. y. mokyklinio amžiaus ilginimo kryptimi.

Visai kitą vaizdą matome okupuotoje Lietuvoje. Rytprūsioje ir išieivių kraštuose. Daugumoje tų kraštų lietuvių kalba ir Lietuvos istorija gali būti dėstoma tik viršūniniuose valandose. Šiaip visi mokslai dėstomi to krašto kalba. Tik kai kurie naujieji kraštai (pav. Latvija, Lenkija) ir mažai apgyventieji kraštai (k. a. Brazilija, Argentina) leidžia dėstyti mokslo dalykus atieivių gimtąja kalba. Mokyklų įsteigimas ir išlaikymas yra surištas su labai didelėmis sunkenybėmis, nes mūsų išieiviai, turėdami mokėti mokesčius bendra tvarka krašto mokykloms išlaikyti, panorėję įsitaistyti dar savas mokyklas, turi dėti didelius kaštus toms mokykloms įrengti ir išlaikyti. Be to, žymiai išieivių dalis yra paplitę kituose kraštuose mažomis grupėmis arba net atskiromis šeimomis: jiems beveik visai būtų neįmanoma savas mokyklas kurti. Todėl procentas mokyklinio amžiaus vaikų, lankančių savas lietuviškas mokyklas, yra labai mažas. T. a. okupuotoje Rytų Lietuvoje lietuviškų mokyklų net ir su valdiškomis, kur lietuvių kalba yra dėstoma, bus dabar ne daugiau, kaip 100 (nors dar tik prieš keletą metų vien privačių lietuviškų mokyklų buvo apie 200). Tas mokyklas dabar lanko, skaitant vidutiniškai kiekvienai po 50 mokinių, nedaugiau kaip 5,000 jaunuolių, arba 2 1/2 proc. visų okupuotosios Lietuvos mokyklinio amžiaus vaikų.

Iš išieivių kraštų geriausiai palyginti tuo reikalu stovi Latvija, nors jos ribose yra gana žymi lietuvių autochtonų (čiabuvių) dalis. Latvijos lietuviai turi 18 mokyklų, kurias lanko 980 vaikų, arba 16 proc. visų mokyklinio amžiaus vaikų. Jau antra vieta, žiūrint nuosimtinį santykį, užima Jungtinės Amerikos Valstijos. Nors mokyklų ir lankančių jas vaikų skaičius joms ir priderėtų pirmoji vieta išieivių kraštų tarpe vieta. Iš 150,000 mokyklinio amžiaus lietuvių vaikų savas mokyklas tenai lanko apie 10,000 vaikų, arba 7 proc. Mokyklų iš viso jie turi 49-ias, jų tarpe pradžios mokyklų (grammar schools) 44. Mokyklos didelės ir gana skaitlingai lankomos. Vienai mokyklai tenka vidutiniškai 220 vaikų. Neblogiausiai dar tuo reikalu stovi Sovietų Rusijos lietuviai, nors jų mokyklų yra labai bolševistinio auklėjimo ir agitacijos įstaigos. Jie ten turi 12 mokyklų, kurias lanko, skaitant tik po 30 mokinių kiekvienai mokyklai, apie 360 vaikų, arba apie 4 1/2 visų mokyklinio amžiaus vaikų.

Tame pat lygyje yra ir Brazilijos lietuviai su savo keturiomis mokyklomis. Iš 7,000 mokyklinio amžiaus vaikų ten mokyklas lanko 308 vaikai arba 4.3 proc. Kiek žemiau stovi Argentina ir Urugvajus, kur tik 3 proc. visų mokyklinio amžiaus mūsų vaikų lanko savas mokyklas. Argentinai lietuviai turi 3 mokyklas su apie 200 vaikų. Urugvajus 1 mokyklą su 65 vaikais.

(Bus daugiau)

Visa, kas yra pasaulyje, pasireiškia tik po griežto ir nuolatinio kantrumo išlaikymo.—Arthur.

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

SVARBIAUSIOS ŽINIOS NORINTIEMS ĮSIRASYT

Susivienymo tikslas vienyt brolius lietuvius katalikus fraternaliais, religiniais ir tautiniais pagrindais. Susivienymas turi Pilnamečių Skyrius. Į Pilnamečių Skyrių gali įsirašyti nuo 16 iki 50 metų amžiaus. Norintys įstoti į Susivienymą kreipkitės į savo kolonijoj gyvuojančios kuopos valdybą. Kiekvienas narys privalo pasiskirti pašalpagvi.

APDRAUDOS SKYRIŲ LENTELĖ

Table with columns for CLASS A, WHOLE LIFE, CLASS C, 20 YEAR ENDOWMENT, and CLASS B, 20 YEAR PAYMENT LIFE. Includes sub-headers for Annual and Monthly Basis and \$250.00, \$500.00, \$1,000.00. Rows list Age, Ann'l, and Monthly amounts for various ages from 16 to 50.

Table with columns for CLASS B, 20 YEAR PAYMENT LIFE, CLASS C, ENDOWMENT AT AGE 60, and PASALPOS MOKESTYS. Includes sub-headers for Annual and Monthly Basis and \$250.00, \$500.00, \$1,000.00. Rows list Age, Ann'l, and Monthly amounts for various ages from 16 to 50.

Table with columns for PASALPOS MOKESTYS, ISIRASYMO MOKESTIS. Rows list Savaitinė pašalpa and Mokestis mėnes. with amounts for different durations.

VAIKŲ APDRAUDOS SKYRIŲ LENTELĖS

Table with columns for Class A, Duration of Membership, and Age at Date of Admission. Rows list membership duration from 1st to 12 months and corresponding age groups from 1 to 15 years.

Table with columns for Klasės B Narystės Certifikatai, ULTIMATE AMT. OF CERTIFICATE \$1000.00, ULTIMATE AMT. OF CERTIFICATE \$250.00, ULTIMATE AMT. OF CERTIFICATE \$500.00. Rows list Age at death, Amts payable, and Total Dues Age at Entry for various age groups.

Susivienymas rūpinasi našliu, našlaičių ir pavargusių narių likimu ir dėl to turi įsteigęs Labdarybės Fondą. Rūpinasi narių ir apskritai lietuvių išieivių švietimu, dėl to leidžia organą "Garsą", kuris teikia organizacijos narių veikimo ir pasaulines žinias bei naudingus skaitymus.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

P. O. Box 32 (73 E. South Str.), Wilkes-Barre, Pa.

KORESPONDENCIJOS IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE

NEW HAVEN, CONN.

Vilniaus Gedulo Paminėjimas

Spalių 13 d. š. m. Vilniaus Vadavimo Sąjungos skyrius ir vietos lietuviai veikėjai, kurie reprezentuoja daugumą šios kolonijos draugijų bei organizacijų, rengia gražų ir patrijotišką vakarą — Vilniaus gedulo paminėjimą.

Šiam paminėjimui yra ruošiamas specialė dainų programa, kurią išpildys Šv. Kazimiero parapijos choras varg. V. Stasevičiui vadovaujant, taipgi "Dainos" choras vadovaujamas jauno vedėjo p. J. Latvio. Prisižadėjo dalyvauti ukrainiečių choras su savo klebonu kun. Wolynuk.

Solo išpildys mūsų kolonijos pasižymėjus dainininkė p-nia A. Vokietaitienė ir p-lė O. Šimaitytė. Šiai dienai yra užkviestas geras kalbėtojas p. V. M. Čekanas auskas iš Hartford, Conn., kuris

WATERBURY, CONN.

neseniai sugrįžo iš Lietuvos. Jis aplankė mūsų pavergtą sostinę Vilnių. Taigi gerb. kalbėtojas gyvu žodžiu nupieš mūsų tėvynės padėtį ir įgytus išpūdžius.

Kalbės ir mūsų gerb. klebonas kun. V. P. Karkauskas, kuris yra didis tėvynės reikalų rėmėjas, taip pat kun. Wolynuk — angliškai.

Broliai ir sesės, kurių gyslose teka lietuviškas kraujas, kuriems rūpi Vilniaus vargai, kviečiam atsilankyti į šį paminėjimą ir paremkit šį naudingą darbą.

Visas pelnas šio vakaro bus pasiųstas Vilniaus Vadavimo Sąjungai į Lietuvą.

Programa prasidės 4-tą valandą po pietų.

Rengimo komisiją sudaro šie: Rumskas, A. Pilvelienė, M. Benev. V. Norkūnas, V. Alksninis, F. vičius, V. Kripaitis, A. Bakaitis, A. Pilvelis, J. Čėponis, M. Kvaratiejus, A. Žimkus ir M. Joku-baitė.

Visus nuosirdžiai užkvięsiams atsilankyti į šį svarbų ir naudingą rengimą. M.

SKRISIŲ DARIAUS IR GIRĖNO KELIAIS!

Dar 1927 metais tariasi su kap. Stepu Dariu, ginklo draugu iš Prancūzijos karo laukų ir Lietuvos karo aviacijos, dėl mūsų svajoto skridimo iš Amerikos Lietuvos. Deja, tu laikų apyvotos mums neleidė tos svajonės įvykdyti. Vėliau kap. Darius išskrido su Girėnu ir garbingai žuvo Lietuvos garbei seniau mūsų bočių gyventame krašte.

Jiems žuvus, čikagiečiai ėmė organizuoti, kitų kolonijų lietuviams remiant, antrąjį skridimą. Nenorėdamas tam darbu pakentėti, laukiau kuo tos pastangos baigsis. Šis antras skridimas, šį kartą solo, užsibaigė Airijoje, nepasiekęs vieno skelbtųjų tikslų: užbaigti Dariaus ir Girėno skridimą Lietuvos.

Dabar šiuo turu garbės pranešti broliams-sesutėms lietuviams, kad aš esu pasirijęs, — ar tai vienas ar su kitais lietuviams lakūnais, be sustojimų ar sustojant kai kuriose vietose, — senąją savo svajonę ir Dariaus su Girėno pavilktą testamentą įvykdyti: aš skrisiu Lietuvos!

Turiu sukonstruktavęs lėktuvo modelį. Pagal tą modelį pats pasistatysiu šešiavietį visą metalinį lėktuvą, kuris galės skristi virš 200 mylių į valandą ir kuriuo sekmingai galėsiu skridimą įvykdyti: užmegsti tiesioginį susisiekimą su Lietuva (ankščiau negu turėsime savo jūrų laivyną), išskelti sparnuotų lietuvių vardą ir prisidėti prie ištyrimo klasingų kelų virš vandenyno.

Mano mokiniai iš Dariaus-Girėno Aero-Klubo ir Amerikos Lietuvių Legijono ginklo draugai jau pasižadėjo šį mano skridimą visakeriopai remti. Raginu ir kitų kolonijų brolius lietuvius subrusti, sudaryti vietose rėmėjų komitetus (Dariaus-Girėno skridimo rėmėjų pavyzdžiu) ir susirašyti su manim, iki susidarys Globėjų Fondas.

Antanas Kiela, buvęs Amerikos ir Lietuvos karo lakūnas

223 Bay 31st St., Brooklyn, N. Y.

Pittsburgh, Pa.

Atminkime Pavergtą Vilnių

Gyvename audringais laikais. Rintai grėsia karo pavojus. Hitlerininkai neperstoja drumsti Lietuvos ramybės dė Klaipėdos krašto. Vilniaus padangėje saulė teka, Klaipėdos — ji leidžiasi. Lietuviai mato saulėleidį, o saulėtekis su sostine Vilniumi svetim rankose. Dėlto lietuviai rintai susirūpinę ir rytus žiūri ir žiūrės tol kol saulė netekės Laisvos Lietuvos žemėje.

Pittsburgh'o ir apylinkės lietuvių įvertinami momento rimumą eis į Šv. Kazimiero parapijos svetainę spalių 13 d. 3:30 val. po piet, nes ten bus Federacijos apskrities surengta programa paminėjimui 15 metų Vilniaus užgrobimo sukaktuvių. Temato visi, kad lietuvių rūpinasi savo tautos reikalais ir kad ilgisi Vilniaus.

Fed. Apskrities Valdyba

DETROIT, MICH.

Naujas Vargonininkas

Šv. Jurgio parapija persikvietė naują vargoninką Bronių Nekraša, kuris jau uoliai darbuojasi su Šv. Jurgio parapijos choru. Geriausių pasekmių naujam muzikui!

Atidarytas Spaudos Rėmėjų Knygnas

Orui atvėsus, atidarytas Spaudos Rėmėjų Knygnas. Knygynė yra visokių knygų ir laikraščių lietuvių ir anglų kalbose. Kny-

gynas randasi šv. Jurgio parapijos mokyklos kambary, būna atidarytas trečiadienių vakarais nuo 7 iki 10 val. Visi kviečiami knygnan pasiskaityti ir gražiai praleisti vakarą.

Parapijos Klubas

Vakarais ir sekmadienių popiečiais būna atidarytas parapijos klubas. Šiame klube yra tinkamiausia vieta praleisti laiką lietuvių katalikų vaikams, nes šį klubą prižiūri parapijos komitetas ir vietos klebonas kun. J. Čekanas.

M. Aukščiūnienė

KĄ SAKO LIETUVOS DIPLOMATAI

Neseniai išėjusi iš spaudos didelė knyga "Sparnuoti Lietuviai Darius ir Girėnas" padeda mums visiems pažinti tuos nepaprastos dvasios vyrus, jų gyvenimą ir padeda geriau suprasti jų žygio reikšmę. Tai visa nušviečia daugybę dokumentų, laiškų, išrašų iš kitų tautų spaudos ir aukštųjų asmenų nuomonės. Knygos autorius labai gerai darė, kad nenorėjo kalbėti tikrai savo vardu, bet savo išvadas ir susektus faktus pajavirino autoritetingais dokumentais ir kitų asmenų pareiškimais. Tas ypatingai padidina knygos vertę.

Lietuvos užsienių reikalų ministras S. Lozoraitis labai aukštai įvertino šią knygą ir labai susidomėjo ja. Ministras teikėsi tai pažymėti savo laiške leidėjams ir autoriui.

Lietuvos pasiuntinys Jungtinėse Am. Valstybėse pulkininkas P. Zadeikis pareiškia:

"Darbas atliktas rūpestingai ir todėl ši knyga yra vienas iš paminklų neužmirštamiems klišios dvasios drausuliams."

Šios pasiuntinys sekretorius dr. M. Bagdonas šitaip atsiliepė apie šį veikalą:

"Tė tikrųjų, šiuo leidiniu labai turiningai yra paminėta a. a. didvyrių Dariaus ir Girėno atmintis. Šios knygos paruošimas ir išleidimas, neabejotinai, yra p. K. Stulpinienės ir kap. Jurgėlos pažymėtinas nuopelnas."

Lietuvos pasiuntinys Anglijoje B. K. Balutis pastebi:

"Knyga rūpestingai sutaisyta ir puikiai išleista. Jos išleidimas yra labai geras dalykas ir kaip leidėjams, taip autoriui reikia už tai didelis acū pasakyti. Tai yra itin gražus, naudingas ir patvarus paminklas didžiam ir nepamirštamam žygiui paminėti."

Laikiniai einantis Lietuvos generalinio konsulo pareigas New Yorke P. Daužvardis pažymi:

"Knyga Sparnuoti Lietuviai Darius ir Girėnas" intraukiau savo geriausių ir indomiausių knygų sąrašą. Knyga priuosta ir išleista dariskai. Ji puoš lietuviškus knygnynus ir aiškiai bylos sekantiems mūsų kartoms apie tikruosius tautos sūnus, drausulius—Darių ir Girėną. Knygos autorius ir leidėjas užsitarnauja aukštos pagarbos ir visuomeniško kredito."

Lietuvos konsulas Chicagoje A. Kalvaitis taip pat pareiškė nusistebėjimą medžiagos gausumu ir leidinio gražumu.

Susipažinus su žymių mūsų diplomatai ir konsulų nuomonėmis, labai pravartu visiems susipratusiems lietuviams sėkti gerą pavyzdžiu: perskaicius šią knygą—albumą, padėti ją tarp savo geriausių knygų, kad pašaliniai nesuterštų. Lietuvos mokslo vyrų ir veikėjai pasiryžo niekam knygu neskolinti ir laikyti jas savo knygynėly, kad ir kiti įsigytų gerų knygų. Tai gražus paprotys. O paskolintoji knyga apie Darių ir Girėną, tikrai, negreit sugrįš savininkui.

Skaitytojai, ir pats taip aukštai įvertinsi ir branginsi šią knygą, kai įsigysi ją ir perskaitysi.

Knyga "Sparnuoti Lietuviai Darius ir Girėnas" galima gauti "Garso" administracijoje, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa. Kaina \$1.50.

DIEVE, PASIGAILEK MŪSŲ

KARAS! XX AMŽIAUS KARAS ant žemės, ore, jūrose.

Durtuvų grumtynės, nuodiniai gazai, lėktuvų pašovimas, artilerijos griausmai, žmonių susprogdinimas ir kitos oro baisybės vaidai aprašyta W. T. Scanlon'o parašytoje ir 1-ja premija Amerikoje apdovanotoje karo apysakoje "DIEVE, PASIGAILEK MŪSŲ" (God, have mercy on us!) 400 pusl. Gražūs, tvirti apdarai. Kaina tik \$1.00 su persiuntimu. Pinigines perlaidas (money order) ir savo adresu siųskit:

"GARSAS," P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVIŠKI BONAI

Mes mokame aukščiausias marketo kainas. Neparduok pirm negu pasiteiraisit pas mus. Rašykite: KURT H. SCHURIG & CO. 50 Broadway New York

PAŽINK SAVO KRAŠTO GROŽĮ—ATSILANKYK

LIETUVIAI

SVEDŲ AMERIKOS LINIJA

NEW YORK—KLAIPEDA

Per Gothenburgą, Švediją

Laivakorėjų kainos trečiaja klase

Ten \$ 97.50

Ten ir atgal 167.00

J. A. V. mokesčiai atskirai

Laivų išplaukimai iš New Yorko

KUNGSHOLM... Spalių 23

GRIPSHOLM... Spalių 30

DROTTNINGHOLM — Lapkričio 16

GRIPSHOLM... Gruodžio 7

Tarp Švedijos ir Klaipėdos plaukioja 1934 m. statytas moderniškas laivas "MARIEHOLM." Platus informacijas teikia ir parduoda laivakortės visi mūsų autorizuoti agentai, taipgi visi mūsų skyriai.

Swedish American Line 21 State Street, New York, N. Y.

PAIN-EXPELLER

Nuo Muskulų Gėlimo ir Skaudėjimo reikalaukit visame pasaulyje ANCHOR PAIN-EXPELLERIO kuris suteikia greitą ir tikrą palengvinimą RUB IT IN

Kalendorių ir Paveikslų KATALOGAS 1936 M.

Siunčiamas Dykai

Parašykite paprašdami pas

JONAS KERGIEJUS

652 Broadway, South Boston, Mass.

Muz. J. J. Sabaitis

"GARSO" KATALOGAS

NAUJAUSIŲ IR ĮDOMIAUSIŲ KNYGŲ BEI GAIĐŲ

MALDAKNYGĖS

MALDU VAINIKĖLIS.....	70
DANGAUS ŽVAIGZDUTĖ—Minkštos odos apdarais.....	1.75
DANGAUS ŽVAIGZDUTĖ—baltais apdarais.....	1.75
DANGAUS ŽVAIGZDUTĖ—juodos odos apdarais.....	1.50
ANIOLAS SARGAS—Juodos odos apdarais.....	1.50
DANGAUS ŽVAIGZDUTĖ—juodais apdarais.....	1.25
ANIOLAS SARGAS—juodais apdarais.....	1.25
MALDŲ RINKINĖLIS—Prastais apdarais.....	40

LRKSA. NARIŲ ŽENKLELIAI

MOTERIŠKI, paaukuoti.....	\$1.00
MOTERIŠKI, auksiniai.....	1.50
VYRIŠKI, auksiniai.....	1.50
VYRIŠKI, paaukuoti.....	1.00
MOTERIMS SAGUTES.....	1.50
ZIEDAI, 10 kt.....	7.50

DRAMOS IR KOMEDIJOS

ERSKĖČIŲ TAKU—Mačiulis.....	75
RYTŲ SVEČIAS, drama 4-rių aktų.....	50
VYSNIŲ SODAS—A. Čekovo 5-kių veiksmų komedija.....	40
LAISVĖS KOVOTOJAI—K. Gaigalo.....	25
DANGUS BRANGUS—2-jų aktų komedija.....	20
DOLPELIS MINISTERIJOJ TARNAUJA—Monologas.....	10
EMĖS IR KALBEK.....	20
GEGUŽES SVENTĖ, 1 veiksmo drama.....	40
MONOLOGAI: Teatras ir Dekoracijos ir Mazgelis Nepadėjo.....	15
TRYŠ SESUTES, 4-rių veiksmų drama.....	60
MONOLOGAI: Blaiv. Pirmūninkas, Ant vienu pečių, Šimas oratorius	15
IŽDŲ SALA, 213 pusl. R. L. Stevenson.....	35

ĮVAIRIOS KNYGOS

TIESOS AIDAI (Paskirstomoji Valstybė) Kun. P. Saurusaičio.....	15
ŠVČ. JEZAUS VARDŲ DR-JOS ĮSTATAI—Kun. P. Saurusaičio.....	50
KAT. BAZNYČIOS ISTORIJA, 287 pusl. Kun. A. Waplerio.....	50
PIRMASIS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ KONGRESAS PROZAIŠKI RAŠTAI, 120 pusl. Kun. A. Burbos, II tomas.....	25
OZKABALIŲ DAINOS. Surinko Dr. Jonas Basanavičius. II dalis.....	50
KRIAUCIUS MOTIEJUS, dialogas.....	40
SCENOS ĮVAIRUMAI—kelios komedijos.....	40
ATSARGIAI SU UGNIMI.....	10
APIE APDRAUDA.....	5
APSAKYMAS kelionės į Palestinos žemę, apie Jeruzolimą ir kitas šventas vietas. Parašė kun. P. Gondkus.....	50
DELEGATŲ KELIONĖ LIETUVON 1916 M.....	25
EUROPOS ISTORIJA.....	50
KRAUŽI SKERDYNE.....	25
KRUVINA REVOLUCIJA AR RAMUS KULTŪROS DARBAS?.....	5
KODIKIŲ AUKLĖTOJA (Kun. P. Saurusaičio).....	10
LIETUVIAI KATALIKAI IR KITOS SROVĖS.....	10
LIETUVIŲ DEMONSTRACIJA.....	20
LOGIKOS EVOLUCIJA.....	5
LAISVEN BEZENGIANČI.....	75
NAUJOS GADYNĖS PRIEABŪRYBĖ.....	15
NAUJOJI VALDŽIA.....	5
PRAMONINĖS DEMOKRATIJOS PAGRINDAI.....	50
PAZINKIME SOCIALIZMĄ.....	10
RŪTELĖ DARZELIS. Pamokinimas kaip žolynai anginti.....	20
RAMBYNO TEVYNEJE.....	35
RAKTAS SVEIKATON IR LAIMĖN.....	25
SOCIALIZMAS IR KRIKŠČIONYBĖ.....	15
VIENYBEJE GALYBĖ.....	25
ANYKŠČIŲ ŠILELIS, eilės.....	10
NAUJOS EILĖS IR DEKLAMACIJOS.....	25
PAVASARIO BALSAS—Maironio.....	1.00
TEVYNĖS KELIAIS (Liūdo Giros eilės).....	40
LIETUVIŲ LENKŲ UNIJA.....	35
40 ATVIRUKŲ: Lietuvos valstybės miestų ir pylių ženklai ir gerbai BAZNYČIOS ISTORIJA.....	75
RUDENS AIDAI—Adomo Jakšto.....	25
RAUDONI ZIEDAI, eilės.....	40

MUZIKA

J. TALLAT-KELPSOS KŪRINIAI	
GAULESCIO GIESMĖ.....	10
NUPLASNOK.....	25
LIETUVOS HIMNAS.....	35
ANTANO BACIULIO KŪRINIAI	
KO VEJAI PUČIA, keturiems balsams kanonas ir pianui.....	50
ARTOJAS (Duetas).....	75
JUOZO ŽILEVICIAUS KŪRINIAI	
LAISVĖS DAINA.....	35
ADVENTO IR KALEDŲ GIESMĖS.....	25
JAU PAVASARIS ATEJO (mįšram chorui).....	35
GIRTUOKLIO DAINA (soprano).....	25
NILIUDIMO VALANDA (soprano).....	25
AL. KAČANAUSKO KŪRINIAI	
SUDIEV LIETUVA.....	25
GERK, GERK, GIRTUOKLELĖ! Mezzo soprano.....	30
LIETUVIŲ HIMNAS.....	20
UŽ KLYSTANČIUS ŽMONES.....	45
O, KAIT MIELA ISGIRSTI.....	25
M. PETRAUSKO KŪRINIAI	
GRAZI GAMTA.....	50
JUOZ GRUODŽIO KŪRINIAI	
RŪTA (vienam balsui).....	25
MYLEK (vienam balsui).....	25
OP! OP! (mįšram chorui).....	25
KO CIA TAIP ILGU.....	25
RUGIAGĖLES (vienam balsui).....	25
A. Z. VISMINO KŪRINIAI	
OI TAI DEKUI MOCIUTEI (vienam balsui).....	35
A. VANAGAČIO KŪRINIAI	
FORDUKAS.....	50
A. ALEKSIO KŪRINIAI	
O, PAZVELGKI, vienam balsui prie piano.....	50
MOTERŲ SĄJUNGOS IMNAS, duetas.....	50
Mįšram Chorui	
ISAUS VASARELĖ, Tu mano mergelė, Išbėgo mergytė.....	50
MIELŠ TEVELL, Oi, skauda galvę, Atsigeriau žallo vyno.....	50
OI, DZIUM-DZIUM; Už jūrų; Kaibin jaunas bernuželis.....	50
As turėjau vištą.....	50
TYKUSIS RYTELIS; Oi, laikto vanagėlis; Kur Nemunas; Oi, eičiai-lituliai.....	50
P. SARPALIAUS KŪRINIAI	
DUKRUŽELE.....	50
VAKARAS.....	35
VAIKŲ IR JAUNIMO LITERATORA	
KATEKIZMAS—Kun. Kulikausko.....	35
VAIKŲ ŽVAIGZDUTĖ. Dalis I.....	80
VAIKŲ ŽVAIGZDUTĖ. Dalis II.....	40
TRUMPAS INTRONIZACIJOS PAAIŠKINIMAS.....	15

"GARSO" ADMINISTRACIJA

73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

CLEVELANDO ŽINIOS

KĄ SAKO PROTESTONŲ PRYČERIS

Eucharistinio Kongreso metu, kuris pereiną savaitę buvo Clevelande ir kuo sėkmingiausiai užsiėmęs, vienas Clevelando priemiesčių protestonų bažnyčios vedėjas-ptyčeris Rev. W. Wofford T. Duncan pripažįsta pats, kad jų tikėjimas nėra toks gyvas ir populiarus, kaip kad yra Romos Katalikų Bažnyčios tikėjimas.

"Mūsų Romos katalikai draugai, sako minėtas ptyčeris, perdirina mus, protestonus, pritraukimu žmonių įvairiomis grožybės ir iškilmingomis procesijomis. Taipgi jie pralenkia mus didžiausiuoju minios lojaliskume, dvasiškijs vadovavimo solidariskume.

"Nuo atsisakymo mišių, dar nesuradome, kad kas jas pavaduotu.

"Jų giesmės, liturgija, pagarba, literatūra išreiškia tikrą Dievo supratimą ir Jo buvimą. Tai gi šis didysis Kongresas, visiškai teologiškas, jis atgaivins susidomėjimą daugiau studijuoti teologiją."

Tai gera pastaba mūsų netikėjimams, kurie katalikų tikėjimą ir visą jo mokslą šmeičia ir niekina.

Euch. Kongrese ir lietuviai daug darbavosi. Turėjo savo chorą, savo komitetą.

Tikėjimo kankinys J. E. vyskupas Matulionis dalyvavo kongrese. Buvo atsilankęs Šv. Jurgio parapijos klebonijoj, kur su klebonu kun. Vincentu Vilkutaičiu turėjo labai įdomų pasikalbėjimą ir klebonas gražiai priėmė. Taipgi dalyvavo puotoj.

Klebonas užkviest J. E. Eksceleciją savaitėi laiko atvykt į Cleveland į Šv. Jurgio parapijos atlaidus ir suteikt laiminimą.

KLIERIKO BRONIAUS BARTUSEVICIAUS PARAMAI

Naujos parapijos svetainėj Moterų Sąjungos 36 kp. rengia card party su šokiais spalį 13 dieną, 1935 m. klier. Broniaus Bartusevičiaus paramai, kuris neužilgo baigs mokslą ir bus išvestas kunigu.

Sąjungietės, kaip paprastai, taip ir šį kartą, atsilankiusius maloniai priims ir pavaišins.

Kazirninkams bus duodamos geros dovanos.

Gros geras orkestras lietuviškus ir angliškus šokius. Šokiai prasidės nuo 5 val. po pietų.

LANKĖSI CLEVELANDE

Rugsėjo 28 d. į Clevelandą buvo atvykęs didelis būrys Daytono vyčių; jie čia buvo atvykę dalyvauti 25 kp. surengtoje vakariėnėje.

Dayton, Ohio, vyčių pirm. Galdikis ir jų įžymus vadas Pr. Gudelius buvo atvykę bei apsilanke pas pp. Sadauskus, irgi buvusius vyčių organizacijos narius. Nors abu šie Daytono vyčių kuopos veikėjai yra čia gimę ir auge, bet pilni lietuviškos ir vytiškos dvasios. Abu yra pasišventę darbuotis savo tautai, bažnyčiai ir vyčiams. Kad daugiau tokių jaunuolių atsirastų, kaip Pr. Gudelius ir p. Galdikis, tai lietuviybė tikrai būtų čionai išgelbėta.

Šie abu Dayton'o vyčių kp. vadai planuoja suorganizuoti bei atgaivinti Ohio valstijoje Vyčių organizacijos apskritį.

Būtų galima daug apie šiuodu jaunuoliu parašyti, bet šiuo kartu gal užteks.

Senelis

DAUG BUVO LIETUVIŲ KUNIGŲ

Eucharistinio Kongreso metu, pas gerb. kun. A. Karužiškį sveičiosi daug lietuvių kunigų, jų tarpe ir du vyskupai: J. E. vyskupas T. Matulionis, vyskupas Elect iš Fargo, Meunch, prelatas Miliauskas iš Duryea, Pa., kun. Ig. Albavičius, kun. Baltutis, kun. Linkus ir dar keli.

Rugsėjo 27 d., Panelės Šv. N. Pagalbos parapijos bažnyčioj buvo šventoji valanda, kurioje dalyvavo J. E. vyskupas Matulionis, misijonierius Bružikas, kun. Petrakis, kun. Sadauskas ir dar, be rods, vienas ar du. Šiose vakariėnėse pamaldose J. E. vysk. Matulionis pasakė žmonėms labai gražų pamokslą apie šv. Sakramentą ir mūsų Išganytojaus gyvenimą. Jo pamokslas buvo labai nuosirdus ir jausmingas.

Jo Ekscelecija po pamaldų trumpai papasakojo apie Rusijoje gyvenančius žmones, ypač katalikus, kaip jie ten turi dvasiškai kentėti ir kaip ten yra varoma biauri propaganda prieš tikėjimą, bažnyčią ir prieš patį Dievą. Jo Ekscelecija ragino visus katalikus skaityti katalikiškus laikraščius ir geras knygas ir leisti savo vaikams ir lietuviškas katalikiškas mokyklas. Jis kuo gražiausia ir nuosirdžiausia atsiveikino su visais Clevelando lietuviais: J. E. pažadėjo, kad visus gautus Clevelande išpūdžius parvešias broliams lietuviams gyvenantiems

anajo pusėje Atlantiko. Šią šventąją valandą J. E. vyskupas Matulionis užbaigė vyskupišku palaiminimu. Kurie buvo susirinkę į šias pamaldas, labai džiaugiasi, kad jiems teko pamatyti savo tautos vyskupą.

KULTŪRINIO DARZELIO ATIDARYMAS

Rugsėjo 22 d., Rockefeller Parke, slavėnai atidarė savo Kultūriniam Darželyje vyskupo Baraga stovyklą.

Šiame atidaryme dalyvavo didžiausia minia žmonių. Taip pat šiose iškilmėse dalyvavo vyskupas McFadden, ark. Rozman, kuris neseniai atvažiavo iš Jugoslavijos į Eucharistinį Kongresą, būrys miesto oficialų ir jų tarpe Ohio valstijos gubernatorių Davey. Jie visi čia pasakė daug kalbų ir atidavė pagarbą vyskupui Baraga.

Vyskupas Baraga buvo pirmutinis slavėnų dvasiškis ir pionierius, kuris atvykęs į šią šalį apsigyveno indijonų tarpe, Michigan valstijoje. Slavėnai atjaušdami ir permatydami šio pionieriaus didelius nuopelnus netik dėl šios šalies ir savo tautos, bet juo daugiau katalikų bažnyčiai, tai kad ji daugiau pagerbus ir kad jo visi darbai nebūtų amžinai pamiršti, tai visi slavėnai sutiko, kad nors jo biustas puoštų jų Kultūrinį Darželį. Šiame apvaikščiame dalyvavo ir du indijonai kunigai.

Senelis

NEWARK, N. J.

Vilniaus Užrobimo Paminėjimas

Trečiadienį, spalį 9, 1935 m. 7:30 val. vakare Šv. Jurgio dr. jos salėj, 180-2 New York Ave., Newark, N. J., įvyks paminėjimas to nelinksmos spalį 9-tos dienos, kai 15 metų atgal (1920 m.), lenkai pasirašė su Lietuva sutartį, ją sulaužė ir pagrobė Vilnių.

Tat brangūs lietuviai, suprasmami tos dienos reikšmę, spalį 9-tą ateikime visi į Šv. Jurgio dr. jos salę ir pasiklausykim ką mums brolis lietuvis p. J. Valickas papasakos apie pavergtą mūsų sostinę Vilnių. P. Valickas, kaip visiemis žinoma, ilgu metu gyveno Vilniuje, bet turėjo apiešti jį dėl lenkų persekiojimų. Da kalbės "V-bės" redaktorius p. J. Tysliava ir kun. Stonis, tik ką grįžęs iš Viso Pasaulio Lietuvių Kongreso, kuris pereiną vasarą įvyko Kaune. Šv. Cecilijos choro vaidilos suvadins trumpą veikalėlį "Už Vilnių!"

Kviečiame visus atsilankyti. Newarko Lietuvių Bendro Komiteto vardu

Skr. Jonas Ponelis, Jr.

TRIŲ BUSŲ KOALIZIJO SUŽEISTA 11 ASMENŲ

Jersey City, N. J. — Rugsėjo 29-tą Pulaski Skyway kely, ties St. Paul's Ave., įvyko trijų busų koalizija.

Viso sužeista 11 asmenų. Policijos kapitono Peter Quail liudymu, pirmiausia ūmai sustojo Frank Martz kompanijos busas šoferiaujamas Tedian Brennan. Jis užpakali atsitrenkė kitas busas, o į šio užpakali tēškė trečias busas.

BALTIMORE, MD.

"ŠYVOS KUMELĖS" VAKARAS NO. 3

Kurie per porą metų yra dalyvavę "Šyvos Kumelės" vakaruose, žino, ką tai reiškia. Kurie nėra buvę — jiems reikalinga paaiškinti.

Iš Pensilvanijos mainų su šyva kumelaite atvažiuoja plačiai žinomi mainų juokdariai-dzimdžiai, kurie, be pasididžiavimo, savo juokais ir juokingomis dainelėmis verkiandai juokins visus sekmadienio vakare, spalį 6, Šv. Alfonso parapijos svetainėj, Baltimore, Md.

Tat, kurie norit prisijuokti iki sočiai ir išgirsti gražių juokingų dainelių — lai nepamiršta sekmadienio vakaro, spalį 6, atsilankyti į parapijos svetainę, o būsit pilnai patenkinti.

Pradžią lygiai 7:30 val. vakare. Įžanga 50 centų.

Tai programai užsiėmęs bus šokiai prie gero orkestro. Tai sykį metus yra surengiamas smagiausias vakaras.

Būkit visi.

Būsiu ir Aš

LATVIJOJ LIKVIDUOJA LIETUVIŲ MOKYTOJŲ DRAUGIJĄ

Latvijoje jau per 10 metų gražiai veikė lietuvių mokytojų draugija. Dabar Latvijos valdžia uždarė apie 10 įvairių mokytojų draugijų, jų tarpe ir lietuvių. Prie lietuvių draugijos gražiai veikė ir moterų komitetas, kuris per septynerius metus išlaikė lietuvių vaikams vasaros kolonijas ir vykdė labdaros darbus. Mokytojų draugija veikė griežtai laikdamosi įstatymų. Latvių draugijų ir organizacijų veiklai Lietuvoje jokių kliūčių nedaroma. Jų organizacijų Lietuvoje yra 25. Tat labai keistai atrodo lietuvių veiklos tramdymas Latvijoje.

SUŽEIDĖ 30 ŽMONIŲ

Toledo, Ohio. — Rugsėjo 27-tą kryžkelėj busas atsimušė į prekinį traukinį.

30 žmonių sužeistų, kai kurie sunkiai.

Buso draiveris R. Burwell iš Cleveland aiškina, kad jis busas pradėjo stabdyt atokiai nuo traukinio, bet dėl silpnų breksų jis nušliaužė pirmyn apie šimtą pėdų.

Buso priešakį sumalė.

SUĖMĖ LIETUVI

"Vilniaus Rytojus" praneša, kad rugsėjo 4 d. Klevų kaime, Suvalkų apskr. lenkai suėmė vietos lietuvių šv. Kazimiero draugijos skyriaus pirmininką Mykolį Sidabrą. Sidabras buvo kruopštus darbininkas ir lietuviybės žadintojas tame krašte. Jis dažnai skaitydavo įvairias paskaitas ir uoliai dalyvavo Seinų bažnytiniam chore. Suėmimo priežastys nurodomos šios: be valdžios leidimo pastatęs kryžių ir nelegaliai vaikus mokęs lietuviškai.

Denver, Colorado. — Rugsėjo 27-tą nuo Pike's kalnų besiritantis sniegas palaidojo tris asmenis.

LIETUVOS ŽINIŲS

SUIMTAS J. LAPĖNAS

NUSIŽUDE PRAM. ALEKSANDRAVIČIUS

Kaunas (Elta). — 1935 metų rugsėjo 12-tą dieną, Kaune šiaulių apygardos tardytojo, M. Krygerio, nutarimu, buvo suimtas buv. "Maisto" akc. b-vės pirminkininkas ir vyr. direktorius Jonas Lapėnas. Išardžius, Lapėnui kardomoji priemonė paskirta, laikymas suimtu be sąlygų. Lapėnas pasodintas į Kauno kalėjimą.

DR. AL. M. RAČKŲ APDOVANOJO ORDINU

Tautos šventės proga Valstybės Prezidentas Vytauto Didžiojo ordinu ir medaliais apdovanojo visą cilę asmenų.

Be kitų apdovanotųjų, užsienio reikalų ministerio teikimu, Amerikos lietuvis dr. Aleksandras M. Račkus apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino trečiuoju laipsniu.

J. F. TRACY NUKOVĖ DR. CORDON

Clarksburg, W. Va. — Rugsėjo 26-tą junior high school principalas James F. Tracy, 32 m., nušovė Harrison apskrities mokyklų tarybos prezidentą dr. J. W. Cordon ir pats nusišovė. Sako, Tracy atkeršino dr. Cordonui už pašalinimą iš darbo motinos Mrs. Dora Tracy.

Kas gyvena tikėjimo spinduliuose, tam filosofijos šviesa turi rodytis tamsi ir nereikalinga.—N. Minskis.

Aš nekenčiu liuksuso, nes jis naikina vaizduotę.—Goethe.

KELIONĖJE

It šiandien, viską atmenu Gerai; tu, atsiprašinėdama, Manęs užklausi—ar žinau, kokių Laiku šis traukinys mus atveža į stotį, ir ar nežinočiau, kaip Pažįstamus ir gimines mieste Geriausia būtų susirasti. Taip Susipažinova kelionėje. Norėčiau daug ką pasakyti; da Daugiau girdėti, bet tik valandos Bertainis mudviem tebeliko; ką Dėvėjai, kaip kalbėjai—niekados Neatmenu, bet nicaip negaliu Užmiršti pirštą, apjuostą žiedu.

Šupaila

LONDONAS SKAIČIUOSE

Londonė pagal paskutinio gyventojų surašinėjimo davinius yra 8,200,000 žmonių. 2,200,000 gyventojų dirba dirbtuvėse ir fabrikuose, 250,000 žmonių valdo atskiras įmones arba tarnauja jose kaip inžinieriai, chemikai ir kitokii specialistai, 200,000 užimti prekyboj, 250,000 sėdi ir ištisas dienas skaičiuoja ir rašo raštinėse ir biūruose, 75,000 moko universitetuos, akademijose, mokyklose. Londonė yra įvairių gydytojų 12,000, 6,000 spaudos leidėjų, rašytojų ir žurnalistų, 8,000 tapytojų ir skulptorių, 15,000 muzikantų, 12,000 teisėjų ir advokatų ir 5,000 dvasininkų. Londonė yra 700 geležinkelio stočių, o didžiausioj Londono bibliotekoj yra 1,700,000 knygų.

Neaukštas yra tas dailės kūriny, kuris nestengia sulaukyti žmogaus bent pusvalandžiui nuo niekingų minčių ir nedorų darbų.—Dž. Leopardi.

Nereik niekada net mintyse daryti žmogų dalyviu ko nors bloga, juo labiau kokio nors nešvaraus dalyko.—A. Kuprinas.

BŪK SAVISTOVUS

Reikalingi Tuojaus Agentai

pardavinėjimui gerai žinomų patentuotų gyduolių ir visokių europiejiškų trejų-devynerių ir daugelį kitokių. Pelnas užtikrintas.

DEKENS OINTMENT COMPANY
P. O. Box 352
Hartford, Conn.

"NUSIŠYPSOK"

Surašė J. K. M.

JUOKAI! JUOKAI! JUOKAI!

VIENATINĖ TOKIA KNYGA LIETUVIŲ KALBOJ

Tik ką išėjo iš spaudos.

160 įvairių įvairiausių juokų. 150 didelių puslapių

Ant puikiausios popieros su gražiais apdarais.

Kaina tiktai \$1.00

LAIDA APRIBOTA. SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!

KALBĖTOJAI—štai pilnutėlė knyga parinktų juokų jums viešai bekalbant panaudoti ir savo klausytojus prajuokinti.

TEATRŲ RENGĖJAI—štai medžiagos ruošiant scenjuokų.

LIGONIAI—štai neišsiamas šaltinis linksmo ūpo nai veikalėlius. Publika šiomis dienomis ištroškusi gerų sukėlimui ir nuobodumo išblaškymui. Jūsų prieteliai negalėtų tinkamesnės dovanos jums suteikti.

TEVAI—štai proga įsigyti sveikų ir švarių juokų knygą savo vaikučiams prigimtoj kalboj vakarais paskaityti.

KELEIVIAI—štai vieniems keliaujant draugas, kuris per visą kelionę juokins ir kaip bematant prabėgs laikas.

Šią knygą nusipirkę nesigailėsite užtai, kad tai retenybė mūsų kalboj. Nepamirškite, kad tai ne vienas paskaitymui tokia knyga su tokiais juokingais nupasakojimais. Pakartotina teks tą knygą susieškoti ir iš naujo skaityti. Tad pasinaudokite proga ir kol jū esama įsigykite sau ir savo draugams.

Reikalaukite

"GARSO" ADMINISTRACIJOJ
P. O. Box 32,
J. STULGAITIS, 122 South Meade Street, Wilkes-Barre, Penna.
P. J. KARŠAUSKAS, 13 Garraham Ave., Lynwood, Wilkes-Barre

NIKODEMAS A. WILKELIS
LAISNIUOTAS LIETUVIS GRABORIUS

Neturint vietos savo namuose, pas jį galima pašarvoti

6522 SUPERIOR AVE. CLEVELAND, OHIO
Telephone Henderson 9292

ST. CLAIR BAKERY
SKANIAUSIA IR GERIAUSIA RUGINĖ IR KVJETINĖ DUONA

Norintieji jos gauti namuose ar krautuve, kreipkitės pas

K. OBELS-OBELIENJ
6212 SUPERIOR AVE. (1404 E. 66th St.), CLEVELAND, OHIO
Telephone Henderson 6716

DELL E. JAKUBS—JAKUBAUSKIENE
LAISNIUOTA GRABORE—LICENSE FUNERAL DIRECTOR

Lithuanian Funeral Home
Automobiles and Invalid Car Service

6621 EDNA AVENUE CLEVELAND, OHIO
North of Superior at E. 67th St. Tel. Endicott 1763

VIENATINIS VIETINIS PASTOVUS LIETUVIS
REAL ESTATE IR GENERALIS APDRAUDOS AGENTAS
19 Metų Praktikos Tame Biznyje

PETRAS P. MULIOLIS
6606 SUPERIOR AVE. CLEVELAND, OHIO
Telephone Henderson 6729

EAST 79-TH ST. PHOTO STUDIO

Šios fotografų studijos savininku yra ANATANAS BARTKUS, lietuvis, vienas iš įžymiausių Cleveland'o artistų-fotografų. Jo darbas visuomet yra garsintuojamas. Jis padaro didžiausių ir mažiausių vestuvių ir pavienių paveikslus. Taip pat jis artistiška iveda paveikslus rėmus.

Numeris:
1197 E. 79-th Street
Cleveland, Ohio
Telefonas—HENDERSON 3535

IZIDORIAUS SAMO JEWELRY KRAUTUVĖ,
kurioje parsiduoda visoki brangakmenys, įvairios rūšies žiedai, rašomos plunksnos ir kitokios gražnos. Šioje krautuveje viskas parsiduoda numazinta kaina. Taip pat čia yra taisyti ir laikrodžiai.

6704 SUPERIOR AVE. CLEVELAND, OHIO

Vietinės Žinios

LANKĖSI

Spalių 1-ą lankėsi iš Miners Mills LRKSA 25 kp. finansų raštininkas Val. Petrauskas.

Tą pačią dieną Centre lankėsi Coaldale, Pa. 26 kp. fin. rašt. Jurgis Bocevičius ir nariai Liudas Urbonas, Antanas Užupis ir Kazys Motekas.

Antradienį, spalio 1, lankėsi Kingstono Šv. Marijos parapijos choristas Edvardas Makauskas iš Edwardsville. Jis rengiasi pradėti lietuvių radio programą.

PLYMOUTH NUGALEJO KINGSTON'Ą

Pereitą sekmadienį, rugsėjo 29-tą, Lynwood Diamond aikštėj, Breslau, įvyko Šv. Vardo draugijos Kingstono ir Plymouth komandų rungtynės už 1935 metų čempionatą.

Abi komandos smarkiai ėmėsi, kad laimėtų čempionatą. Vis dėlto šios rungtynės išėjo plymouthiečių naudai.

Rezultatai: Plymouth — 13, Kingston — 8.

Žaidimo eiga ir rezultatus geriausia atvaizduos žemiau paduota lentelė:

PLYMOUTH	AB	R	H	A	PO
Kuzlauskas, 2B	4	2	2	3	1
Galinas, C	4	1	0	1	7
Linkevičius, 1B	5	3	2	0	10
Cesna, LF	5	1	3	0	1
Cepulis, CF	5	1	2	0	1
Novak, SS	5	0	1	2	3
Maskevičius, RF	5	1	2	0	1
Ganis, 3B	5	2	3	3	2
J. B. Soroka, P	4	2	1	3	1

Viso... 42 13 16 12 27

KINGSTON	AB	R	H	A	PO
A. Kaduškevičius, SS	6	1	1	3	2
Lėskauskas, 3B	4	2	1	3	1
Palackas, LF	5	1	2	0	2
Lelokas, 1B	5	1	2	0	7
Marcinkevičius, CF	4	0	1	0	2
Soroka, 2B-P	5	0	1	2	3
Yarnel, RF	5	2	2	0	2
S. Kaduškevičius, C	5	1	2	1	7
Moran, P	3	0	0	0	0
Mickevičius, 2B	3	0	1	1	1

Viso... 43 8 13 10 27

PLYMOUTH	340	410	100	—13
KINGSTON	200	110	022	—8

KINGSTON ANGLIES KOMPANIJA GAUS PASKOLĄ

Rugsėjo 27-tą gauta žinių, kad Kingston anglies kompanija gaus iš Reconstruction Finance Corporation \$550,000.00 federalę paskolą atnaujinimui kasyklų operacijai.

Tačiau RFC administracija reikalauja, kad resyveriai sukeltų \$250,000 kapitalo. Jei to nepadarys, paskolos neužtikrina.

Minėtos kompanijos kasykla Nr. 4 užsidarė šių metų gegužės 29-tą ir perėjo resyverii Walter Oliver iš Wilkes-Barre ir James Pierce iš Scranton žinion.

Prieš užsidarant šiose kasyklose dirbo 1200 darbininkų, kurių žymią dalį sudaro lietuviai. Darbininkai priklausė United Mine Workers of America 1138 ir 1159 lokalių, kurie tuoj buvo painformuoti apie tą paskolą.

Sekmadienį, rugsėjo 29-tą, Paukščiųsvetainė, Edwardsville, įvyko mingas pasitarimui, ką darbininkai turi daryt. Mat, kompanija turi užvilks neįšmokėtu alėju \$167 800.00.

Žinia apie pažadėtą paskolą ir galimybę vėl pradėt Nr. 4 kasyklos operacijas pradžiugino ir vietos biznieriūs.

J. DAMBRAUSKIENĖS LAIDOTUVĖS

Pirmadienį, rugsėjo 30, įvyko laidotuvių Juzės Dambrauskienės. Velionė iš jos namų, 9 Slattery St., Georgetown, atlydėta į Švč. Trejybės bažnyčią, kur klebonas kun. J. K. Miliauskas, kun. Baltusevičius ir mons. J. V. Miliauskas atlaikė mišias. Namuose ir kapinėse pamaldas atlaikė kun. J. K. Miliauskas. Palaidota Švč. Trejybės parapijos naujose kapinėse, Bear Creek Township.

LIETUVIU RADIO PROGRAMA

Kingstono parapijos choristai Edvardas Makauskas ir Edvardas Aleksis tės savo lietuvių radio programą per 26 savaites iš stoties WBAX kas sekmadienį nuo 4:15 iki 4:30 val. po pietų. Bus dainuojama visokios lietuviškos dainos.

Jie buvo pertraukę savo programą per porą savaitių. Tuo tarpu gavu apie keturis šimtus laišku reikalaujančių tęsti programą.

Į tą programą užinteresuoja visus lietuvius ir svetimtaučius. Kurie norite išgirsti gražių dainų, nepamirškite užsisukti radio minėtu laiku.

Jie turės visokių dainininkų ir muzikantų iš visur.

KINGSTON PADEKOS ŽODIS KINGSTONIEČIAMS

Negaliu nepareikšti gilios padėkos visiems Kingstono, Apreiškimo parapijos lietuviams, kurie rugsėjo 29-tą Marianopolio Lietuvių Bernalčių Kolegijos reikalams sumetė \$79.20.

Po dorių davė Šaučiūniėnė Teklė, Buragas Jonas, Večkienė Julė, Savukvniėnė Marcelė, Tomeliėnė Emilija, Jancevičiūtė Marijona, Pavilionienė Marijona, Pralėikienė Rožė, Leliėikienė Rožė, Bukevičius Leonas, Tamulienė Paulina, Misiūniėnė Antanina, Jankeliūniėnė, Malijoniėnė Katryna, Simonaviėnė Teklė, Antanaitienė Magdalena, Ramanauskienė, Iarmalienė Viktorija, Basanavičiūtė Ona, Juškauskaitė Ona, Baguckienė Agota, Židoniėnė Antanina, Valinčiėnė Jieva, Iurskienė Marijona, Marcinkevičiėnė Jieva, Vaičiėkauskienė Petronė, Kučinskas Kazys (davė \$1.25).

Be šių duota dviejų po 2 doleriū, bet berinkdami nepatėmijome, kadangi pinigai buvo savyntuoti krivon.

Žinoma, negaliu nepaminėti parapijos komiteto prijautimo šiai rinkliavai. Jie patys man tai parė, o išdininkas p. Soroka Antanas padėjo rinkti ir surašinėjo pavardes. Tokią sumą surinkti taip blogais laikais ir dar prieš gaunant "pėdę," tai aiškiai parodo gerus kingstoniečių norus remti katalikiškai lietuviškąjį istaigą. Mes T. T. Marijonai galime atsidėkoti tikrai savo maldomis. Tačiau, Dievas už mus atsivėns jiems ne tiek žemiškomis, kiek amžinomis gėrybėmis.

Taip dar kartą sakydama "aciū," baigių kolegijos vardu padėka: "Te laiminie jus, geraširdžiai, kingstoniečiai, gerasis Dievulis ir te laiko savo motiniškoje globoje Tojo Motinėlių!"

Kun. Al. Bublys, MIC.

VROJIAI ALEKSIAI PAGAVO DIDELĘ ŽUVI

"Sunday Independent" pranešimu, rugsėjo 28-tą trys broliai Aleksiai — Edvardas, Pranas ir Aleksas, gyvenantys 231 Pringle St., Kingstono, Susquehanna upės ties White's Ferry pagavo 40 svarų didimo karpį (carp).

BRADY RADIO SERVICE

Tik pašaukt Pittston 2029-J, o jūsų radio tuoj bus sutaisytas.

VINCAS E. BRIEDIS

7 Chestnut St., Inkerman, Pa.

LUZERNE KUNDRECKIENĖS LAIDOTUVĖS

Penktadienį, rugsėjo 27, įvyko iškilmingos laidotuvių Mrs. J. Kundreckienės, Luzernės klebono kun. J. Kundrecko motinos.

Velionė iš savo namų, 66 Pringle St., Kingstono, buvo nulydėta į Luzernės Šv. Onos bažnyčią. Pasitiko daug kunigų ir Nukryžiuoto Jėzaus Vienuolyno Seserys iš Elmhurst, Pa.

Velionę išvežant namuose pamaldas atlaikė kun. J. Kundreckas, kun. B. Paukštis, kun. Kasakaitis ir kun. A. Bublys.

Mišias laikė mons. J. V. Miliauskas, kun. J. Baltusevičius ir kun. J. Kasakaitis.

Iškilmingas mišias laikė velionės sūnus kun. J. Kundreckas, diakonu buvo kun. B. Paukštis, subdiakonun kun. J. K. Miliauskas, ceremonijerium kun. V. Šimkonis. Kun. A. Sinkevičius pasakė gražų pamokslą.

Mišias giedojo šie vargoninkai: J. Varaitis, J. Stulgaitis, J. Kudirka, J. J. Šaučiūnas, P. J. Karauskas ir A. Bulevičius.

Dvylika kunigų sėdėjo sanktuarioj.

Velionė palaidota parapijos kapinėse Lehman, kur kun. J. Kundreckas su keliais kunigais atliko paskutines pamaldas.

Velionė augo Lietuvoj. Edwardsville j Kingstone gyvenno 35 metus. Paliko gražiai išaukštą šeimyną — kun. J. Kundrecką, Mrs. Pilvelienę, Mrs. Fr. Sherwin ir Margaritą gyvenančius Luzernėj; Ceciliją, Nele, Alfredą ir Iriną namuose. Taipgi tris brolius — Juozą Lauzauską, Andrių Kingstone, Antaną Pittsburghe ir dvi seseri — Mrs. F. Bogdas Waterbury, Ct., ir Mrs. M. Aušrotienę Kingstone.

Grabnešiai buvo: John Gilligan, James Brennan, Frank Mulherin, Leo Lietuvininkas, Leo Šeporaitis ir Viktoras Motiejūnas.

PLYMOUTH SV. VARDO DRAUGIJOS CARD PARTY IR ŠOKIS

Sv. Kazimiero parapijos Sv. Vardo dr-jos antra metinė card party ir šokis įvyks ketvirtadienio vakarą, spalio 17, Alliance Hall, Plymouth.

Vadovaujant pirmininkui Albinui Ramanauskui ir Julijai Jančiui, viskas labai sėkmingai eina, taipgi parinktos komisijos uoliai darbuojasi, kad šių metų parengimas kuo geriausia pavyktų.

Komisijų pirmininkais yra šie nariai: skelbimū — C. Maslauskas; muzikos — J. Turčinai; dekoracijų — J. Barzilauskas; stalū — J. Federavičius; priėmimo — K. Gavenonis; tikiėtū — P. Januška; gėrimū — J. Virbalis; kortū — A. Truskauskas; dovanū — L. Maslauskas. Matas V.

MIRĖ

A. a. Vincas Sušinskas, 58 metų, gyv. Wilkes-Barre, mirė rugsėjo 18-tą nuo širdies atakos. Palaidotas rugsėjo 21-ą su bažnytinėm ceremonijom Šv. Kazimiero parapijos kapuose. Paliko žmoną, keturis vaikus, vieną brolį ir dvi seseris Lietuvoj. Velionis atvykęs iš Lietuvos 35 metus išgyveno Pittstone.

A. a. Jonas Šergelis, 58 metų, gyv. Wilkes-Barre, mirė rugsėjo 17-tą Mercy ligoninėj. Spalių 1-ą palaidotas su bažnytinėm ceremonijom Šv. Trejybės parapijos kapuose Georgetown. Paliko žmoną, tris dukteris, brolį ir tris seseris.

A. a. Antanas Rutkauskas, 29 m., gyv. 15 Wood St., Inkerman, mirė rugsėjo 29-tą Pittston ligoninėj, į kurią jis pasidavė šių metų rugsėjo 17-tą. Spalių 2-ą palaidotas Pittstono Šv. Kazimiero parapijos kapuose. Paliko žmoną, tris brolius ir tris seseris.

PITTSTON PITTSTONIEČIAI MINĖS VILNIAUS GEDULĄ

Pittstone gyvuojantis Vilniaus Vaduotės Sąjungos skyrius ir vietiniai veikėjai uoliai rengiasi tinkamai paminėti Vilniaus užgrobimo 15-tas metines sukaktuves arba Vilniaus gedulą.

Patogumo dėlei, paminėjimas yra rengiamas sekmadienį, spalio 13-tą, Lietuvių Piliėčių Klubo svetainėj, 91 North Main Street, Pittston.

Programos pradžia 7:30 vakaro. Kalbės vietos klebonas kun. J. Kasakaitis, "Garso" redaktorius M. Zujus ir advokatas Jonas S. Lopatto.

Menišką programos dalį išpildys Šv. Kazimiero parapijos choras vadovaujant muz. Juozui Kudirka ir vietiniai solistai.

Įžangos nebus.

Vietiniai ir apielinkijū lietuvių kviečiami dalyvaut Vilniaus gedulo paminėjime.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS JUBILIEJINĖS IŠKILMĖS ARTINASI

Netrukus ateis ir lapkričio 17, 18 ir 19 dienos — prie kurių Šv. Kazimiero parapijiečiai kviečia visus džiaugtus su jais ir minėti rengiamą parapijos įsikūrimo aukšnijū jubiliejū.

Šv. Kazimiero parapijiečiams yra laimingas atsitikimas minėti jubiliejū šiais 1935 metais, nes jiems tenka garbė būti garbingam suraše kilniausiu jubiliejū, būtent 1900 m. nuo Kristaus mirimo, Šv. Marijos pasirodymo Liurde; be to šiais metais įvyko 7-tas Eucharistinis Kongresas. Ir kuomet katalikų tikėjimas daugely šalių yra persekiojamas, tai Šv. Kazimiero parapijos jaunimas tuo uoliau dirba, kad jubiliejus būtų kuo garsingiausias, suteikiant garbę tautai ir Lietuvai, kuri stovi kaip katalikiškiausia iš Pabaltijos tautū.

Kadangi Šv. Kazimiero parapija yra seniausia lietuvių parapija Amerikoje, tai jubiliejaus atminimui bus išspausdinta knyga — "Pittstono Lietuvių Istorija."

Jurgis Laukaitis, jaunas ir darbštus parapijietis, yra šio rengiamo jubiliejaus pirmininkas ir po jo vadovyste yra 25 lietuvių organizacijū atstovai.

Lapkričio 17 d. įvyks card party, bingo ir šokis. Vedėjai Juozas Smalenskas, Antanas Smalenskas ir Petras Seniauskas. Juozas Smalenskas, Sv. Vardo draugijos pirmininkas ir kaip uolus narys yra pasikvietęs vien tik sodalietes į talką surengime jo rengiamos card party, kas parodo p. Smalensko rūpestingumą bažnyčios reikaluose.

Lapkričio 18 d. įvyks koncertas. Muz. Juozas Kudirka pirmininkas.

Lapkričio 19 d. įvyks jubiliejinė vakarienė. Magdė Gramienė pirmininkė ir jai tinkamai priklauso ta garbė, nes jos tėvai a. a. Kiziāi buvo Pittstono lietuvių pionieriai. Po jos vadovystės bus gabios gospadinės. Vakariėnė bus pamarginta programa, kurioje bus ir žymijū kalbėtojų.

Neperseniai buvo išrinktas naujas dekoracijū komitetas. Pirmininkas jaunas graborius Edvinas Jasaitis. Kadangi p. Jasaitis yra atsižymėjęs dekoracijū darbuose, tai atstovai įvertina jo didelį rūpestingumą šiame reikale ir publika nebus užvilta.

Tikietai dėl įvairiū vakarū yra parduodami ir parapijiečiai prašomi įsigyti išanksto.

SKRITULIŲ LYCOS ŽAIDIMŲ REZULTATAI

Praėjus vasaros karščiams, Šv. Kazimiero parapijos Švento Vardo draugijos skrituliu (bowling) lyca vėl atnaujino savo žaidimus.

Baigiant rugsėjo 21-mos žaidimais, pirmoj vietoj stovėjo I. Želionis, antroj — Vincas Griėžtoraitis, trečioj V. Valungevičius ir tt.

Atskiros grupės užima tokias vietas: graborius Kiziō turi 7 punktus, graborius Jasaitis —

Ką Aš Girdėjau

Rašo JURAS RIDZIKAS

Švč. Trejybės parapijos vikaras kun. V. Kupstas kurį laiką nesantį gerai ir sirginėjęs. Nesantono diecezijos vyskupas Thomas J. O'Reilly paliausavo jį nuo kunigystės priedermiū. Jis išvažiavo gydytis.

Nors Kingstone didelė bedarbė, bet parapijiečiai smarkiai rengiasi iškelti priimtuves savo klebonui kun. J. V. Inėiūrai, kuris spalių 7-tą grįžta iš Europos. Priimtuvių vakariėnė įvyks sekmadienio vakare, spalio 13-tą, bažnytinėj svetainėj. Choras tam reikalui mokinasi naujų dainū. Įvairios komisijos platina tikiėtus. Viena Mrs. Maksimaviėnė jau turi pardavus 25 tikiėtus. Dar ne visi. Ji sako daugiau parduosianti. P-lė Genovaitė Kupstaitė pardavė 16 tikiėtu. Kiti komisijū nariai irgi turi po keliolika tikiėtu paradave. Manoma turėt daug žmoniū. Tolimesnieji parapijiečiai, kurie gyvena kituose miesteliuose, jei norėtu bankiete dalyvauti, o nežino kur tikiėtus gauti — lai pašaukia muz. J. J. Šaučiūną: 7-3311 ir tegu užsiregistruoja pas jį.

Teko būti Wilkes-Barre Švč. Trejybės naujose kapinėse. Kone aukščiausioj vietoj Pocono kalnuose. Jos randasi 8 mailių atstume nuo Wilkes-Barre prie New York—Philadelphia kelio, kur užrašyta: Wyoming Mountain. Suvesta geri keliai, pastatyti vartai (bromas), padarytas gražas "circle," kur bus pastatytas aukštas kryžius, užsėta žolė ir apšodinta medeliais. Fred Goeringer, Wilkes-Barre miesto taksų kolektorius, padovanojo 100 medeliū ir jo darbininkai juos sudodino ir prižiūrės. Parapijiečiai labai subrusdo pirkti lotus. Į trumpą laiką parduota 50 lotū. Jau devyni asmenys palaidoti. Kurie parapijiečiai mano pirkti ten lotus, lai nesnaudžia. Dabar lotai \$75.00, o po naujų metų bus \$125.00. Lietuviai, kurie norėtu numirė gražiose kapinėse il-sėtis, lai pasinaudoja progą. Iki Naujų Metū neparapijiečiams lotai parduoda po \$125.00, po N. Metū kaina pakils iki \$175.00. Nuvažiuokit tu naujų kapinių pažiūrėti. Informacijū reikale kreipkitės pas kleboną kun. J. K. Miliauską.

Klebonas kun. J. K. Miliauskas užkviėčia visus į Švč. Trejybės parapijos 40 valandū atlaidus, kurie prasidės sekmadienį, spalio 13. suma ir baigsis antradienio vakare, spalio 15, iškilminga procesija. Per minėtus atlaidus bus daug aplynkės lietuviū kunigū, kurie sakys pamokslus ir klausys išpažinėčių. Bus visiems proga atropinti savo dvasiškū reikalus Šv. Sakramentais ir įgyti Dievo maloniū. Vakariėnės pamaldos prasidės 7:30 vakare. Kurie norite gauti sėdynes — atekite anksti.

4 p., Grabliko — 4 p., Stine's restaurant — 4, groserninko Klimavičiaus — 3 p., Kiziō-Lietuvininko — 2 p.

GRIGELIS PRISIPAZINO KALTU

Rugsėjo 25-tą, Luzerne apskrities teisme, prieš teisėją B. R. Jones, Albert Grigelis, 21 metų, iš Pittston, prisipažino kaltu pasisavinime 300 doleriū iš Western Union Telegraph ofiso.

Grigelis minėtai kompanijai tarnavo tris metus. Pirmadienį, rugsėjo 23-čią, ofiso menageris išėjo pietums ir paliko Grigelį vieną ofise. Sugrįžęs ofiso duris rado užraktintas, o Grigelis su \$300.00 dingęs. Tuoj buvo padarytas pranešimas per radio ir Grigelį suėmė Scrantone Martz busų stoty.

Grigelis laukia bausmės paskyrimo.

Keliatas valgomų daiktų krautuvnikū nusiskundė ir pasakė kai kuriū žmoniū pavardes, kad krautuvėj imti ant bargo — jie esą pirmutiniai, o kada reikia mokėti (kuomet išima daug ant bargo), tai krautuvnikas yra paskutinis. Arba išima daug daiktū ant bargo, paskui ateina pas krautuvniką ir prašo penkinės dėl gazolino, kuomet gauna — su ta penkine nueina į kitą krautuvė ir prisiperka visokiū daiktū. Po to neateina nei pinigū nei valgomų daiktū daugiau imti. Yra daug tokiū, kurie jau yra įsivargė virš šimto doleriū. Tokius jau reikia peržegnoti.

Kai kurie Wilkes-Barre "patriotai" sako, kad jiems esą labai smagu ir linksma, kad leib. Fel. Vaitkus perskrido Atlantiką. Suvirš metai laiko tie patys patriotai vis dainuodavo, kad "Vaitkū garbin cicilikai, o alga moka katalikai" ir su visokiais vanagais įvairiais būdais šmeižė Vaitkū. Kam tas veidmainiavimas. Manote, kad jau žmonės pamiršo, ką jūsi dvi savaiti atgal kalbėjote.

Buvo laikai, kad žmonės mokėju taupyti. Senoji karta, kurie buvo atvažiavę iš Lietuvos, pastatė gražias bažnyčias, daugely vietū gražius tautiškus namus ir svetaines. Nusipirko ir išmokėjo namus. O ką jaunoji karta gali parodyti ar kuomi pasigirti? Jie tik skuba tėvū paliktus turtus praleisti. Važinėja neįšmokėtais automobiliais ir tie ieško visokiū "good times."

Susivienymo Išdininkas V. T. Kvietkauskas gavo laisnius ir pirmadienį atidarė gražijū užėigos vietą — vardu Valley Restaurant, 53 E. Market St., šale City Hall. Vienoj pusėj namo graži restauracija, o antroj pusėj parduodama alus ir kitoki gėrimai. Restauracija labai švari ir pigūs valgiai. Už 35c. geri pietūs ar vakariėnė. Tai yra viena gražiausių ir švariausių lietuviškū užėigū Wilkes-Barre. Susivienymo nariai bei narės, kuomet atsilanko į miestą, turėtu atsilankyti pas Kvietkauską. Užtikrinu, kad patarnavimu bus pilnai patenkinti.

Švč. Trejybės parapijos choras rengia savo metinį maskaradū šoki, antradienio vakare, spalio 29, Crystal Ballroom, 325 E. Market St. Choras atsižymės tą vakarą tuomi, kad teiks geras dovanas gražiai bei juokingai pasirengusiems. Paprastai duodama garsiukas, gaidukas ir kitokios geros dovanos. Choras prašo, kad kitos draugijos nerengtų šokiū tą vakarą. Surengime šiū šokiū visą darbą į savo rankas pasiėmė choro merginos. Jos ir alų šinkuos ir užkandžius parduos ir svečius priims, o choristai tik šoks ir baliavos su kitū miestū merginomis. Paprastai į tuos jų maskaradū šokius daug jaunimo suvažiuoja iš kitū miestū. Pirmininkė išrinkta smarkiausia choristė b-lė Žiogeliūtė. Ji sako parduosianti daugiausia tikiėtu už kitas choristes ir choristus. Svečius prie durū pasitiks panelės Pranciška Balukoniūtė, Marė Simonavičiūtė ir Ona Stučkiūtė. Išalkusius pavalgydins El. Mensickaitė, Elž. Miškeliūtė, Ona Jakuboniūtė ir Veronika Pikaitė. Drapanas priims Eleonora Deltuvaitė.

Wilkes-Barre Heights Lietuvių Progresyvis Klubas užpėreitą savaitę laikė susirinkimā ir suorganizavo prie klubo moterų skyriū—vadinamā Ladies Auxiliary. Iš sykio įsirašė 18 merginū ir moterū. Wilkes-Barre lietuviai pradėjo bruzdėti. Prie parapijos susiorganizavęs Moterū Klubas visokiais savo parengimais eina šturmu. Klubas irgi gana veiklus. Prie klubo pritraukė moteris; jos irgi mano pradėti veikti.

Pittstono lietuviai draugijū skaičiumi "subytino" visas kitas kolonijas. Jie turi apie 26 draugijas ir kuopas. Prie Lietuvių Piliėčių Klubū jie turi Ladies Auxiliary, merginū "Gim" club ir "Gražuolių" klubą.

Wyoming Klonio juokdariai — dzimdziai Alb. Šeporaitis, Kazys ir Stasys Šakočiai ir Vytas Račinskas sekmadienį, spalio 6-tą, važiuoja į Baltimore. Ten kun. L. Mendelis rengia jiems vakarą. Ten jie išpildys dainū ir juokū programā. Račinskas pirmu sykiu važiuoja su tūkstantine nauja armonika.

Užėjus rudens sezonui prasidėjo visose parapijose įvairiū draugijū parengimai: šokiai, koncertai, baliai, bankietai ir įvairūs bazarai. Švč. Trejybės parapija rengia bazarą savose svetainėse spalio 17 iki 23. Šv. Pranciškaus parapija Miners Mills savoj svetainėj irgi rengia bazarą spalio 23 iki 31. Čia nebūsią nieko brangesnio už 5 centus.

P-lė Marė Venslauskaitė iš Kingstono, priklausiūsi Šv. Marijos parapijos chore ir dainavusi per radio, spalio 26 išteka už Edvardo Wisniewskio.

Užpėreitą savaitę apsiėdė Kingstono ir Edwardsville's graborius Vincas Šukvietis su panele Sabina Chmieliauskaite iš Plymoutho.

Pereitą savaitę Pittstono ligoninėj buvo padaryta apendisko operacija west pittstoniečių Ksavero Marozo sūneliui, kuris dabar jau sveiksta. Ksaveras Marozas yra plačiai žinomas Susivienymo nariū tarpe, kaip buvęs ilgametis Susivienymo Vice-Prezidentas ir LRKSA 4-tos Penna apskrities pirmininkas.

Antanas Skarnulis. Lietuvių Progresyvio Klubū pirmininkas, gyvenantis, 90 N. Meade Street, Wilkes-Barre, pereitą savaitę susilaukė sūnaus. Motina ir sūnus gerai jaučiasi, o tėvas iš džiaugsmo nežino ką daryti.

PARENGIMAI

SOKIUS rengia LRKSA 17-ta kuopa šeštadienio vakare, spalio 5-tą, Crystal Ballroom, 325 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa. Gros gera muzika. Tikietas tik 25c.

MORRIS SQUARE DEAL Custom Built GLASSES

Neišikite vieno arba dviejū fokusū (by focal) akinis.

Akis egzaminuojam dykai

Your Credit is